

Tässä numerossa:

- 3** **Metropoliitta Ambrosius:**
Ehtoolliselle tulee valmistautua
- 5** Kristillinen kirkko vuonna 313
- 9** **Arkkipiispa Leo:**
Teologikoulutuksen kansainvälisistä suhteista
- 18** Paastonaika ja katumus
- 24** Katumuksen kautta paastosta pääsiäiseen
- 25** Lukekaa Raamattua
- 26** Pyhän Gregorius Teologin pääsiäissaarna
- 26** Kysymyksiä ja vastauksia kirkossa käyttäytymisestä

ILOISIA tamperelaisia pirpanoita

Nikolaoksen-päivän juhlassa.

Kuva: Irene Huikkonen

Käyn matkaan taas...

OKJ:n toimitussihteeri saneerataan

Monet suuret liikeyritykset ovat viime aikoina vähentäneet voimakkaasti työntekijöitään. Erotettujen suuri määrä on herättänyt vilkasta keskustelua yritysten yhteiskunnallisesta vastuusta ja tehtyjen päätösten moraalista. Mutta ovatko meillä kirkossa asiat paremmin?

Arimo Nyström Kuopiosta on toiminut kymmenen vuotta *Ortodoksinen kirjallisuuden julkaisuneuvoston* (OKJ) toimitussihteerinä. Nyt hänelle on kuitenkin ilmoitettu, että hänen työsuhteensa päättyy. Edessä on YT-neuvottelujen alakuloinen vaihe. Eläkeputken alkuun olisi ollut muutama vuosi.

Hyppy tuntemattomaan

Miltä 55-vuotiaan miehen elämä näyttää? – ”Tämä on taatusti haastavaa, kuin hyppy tuntemattomaan, silti tämäkin voi olla hyvin mielen-

kiintoista! Mutta mitään suunnitelmia ei minulla ole. Täytyy vain muuttaa jollekin toiselle paikkakunnalle, jossa tuntisin olevani paremmin kotona.”

Arimo korostaa, ettei hän tunne katkeruutta siitä, että joutuu jättämään työnsä. Jotakin on kuitenkin jäänyt kalvamaan. – ”Tunnen katkeruutta tavasta, jolla minut pannaan lähtemään, sillä siinä ei ole osattu olla asiallisia ja reiluja. Onneksi meillä on kuitenkin kirkkoneuvos, joka on yrittänyt korjata tätä asiaa. Mutta minun esimieheni julkaisu-

5. vuosikerta

1 Käyn matkaan taas.
OKJ:n toimitussihteeri saneerataan
Kari M. Röntilä

2 Pääkirjoitus:
Ajatuksia hiippakuntalehdestä
Kari M. Röntilä

3 Ehtoolliselle tulee valmistautua
Metropoliitta Ambrosius

5 Kristillinen kirkko vuonna 313
Isä Ion Durac

6 Teologikoulutuksen kansainvälisistä
suhteista
Arkkipiispa Leo

7 Ylösnousemus
Kirkkoherra Risto Lintu

8-13 TAMPERE

14 Aikaa hengelliselle lukemiselle
Kirkkoherra Petri Ratilainen

Pyhä Henki ja kirkon katolisuus
Oiti Kotamo

15-17 TURKU

18 Paastonaika ja katumus
Mika Viljanen

Ortodoksinen veljestö kokoontui Turussa
Oiti Kotamo

19 Miten valmistaudun katumuksen
sakramenttiin?
Kirkkoherra Markus Aroma

20-23 HÄMEENLINNA

24 Katumuksen kautta
paastosta pääsiäiseen
Isä Gaius (Kai Sahlberg)

25 Kolme mahdollista syytä olla
lukematta Raamattua
Isä Mikael Sundkvist

26 Pyhän Gregorios Teologin pääsiäissaarna
Suomennos **isä Markku Aroma**

Kysymyksiä ja vastauksia, osa 1
Isä Heikki Honkamäki

27 Radio/TV

28 Kuvamuistoja Hämeenlinnasta
Leena Honkamäki

Hengellinen kirjoitus venäjäksi
(Isä Heikki Honkamäki)

PÄÄKIRJOITUS*Ajatuksia hiippa-
kuntalehdestä*

Kunnianarvoisa metropoliittamme Ambrosius on menneen vuoden aikana tarkastellut mahdollisuutta perustaa uusi ortodoksinen lehti, joka jaettaisiin jokaisen ortodoksin kotiin Helsingin hiippakunnan alueella – ehkä omaa lehteään vaalivaa Helsingin seurakuntaa lukuunottamatta.

Analogin päätoimittajana olen joskus havahtunut miettimään, minkälaista lehteä minä silloin haluaisinkaan lukea. Miten nykyisen oloinen Analogi sopisi siihen tarkoitukseen?

Analogin toimitusperiaatteita on ollut vain muutama. Olen pyrkinyt siihen, että mahdollisimman monen seurakuntalaisen oma ääni pääsee esiin lehden sivuilla. Tästä syystä lehdessä on hyvin vähän käännettyjä ulkomaisista artikkeleista, eikä lehdessä myöskään ole julkaistu kuin nimeksi uutisia tai tietoja kirkollisista ulkomaantapahtumista. Tällaisten uutisjuttujen journalistinen ongelma on siinä, että tavallisesti ne vaikuttavat varsin irrallisilta lehden muuhun aineistoon nähden. Tämän huomaa, kun selaillee muun kirkollisen lehdistömme uutisivujen ulkoasua: ne ovat jotenkin kuin toisesta maailmasta. Niiden julkaisemisen keskeisin tavoite lieneekin tyhjän tilan tai palstanpäiden täyttäminen. Myös mainokset ovat lehdessämme vähissä, koska jokainen mainos syö tilaa muulta aineistolta. Toisaalta tällä on suora vaikutuksensa lehtituloihin, mutta tällä tavoin on toistaiseksi haluttu edetä. Eikä pidä unohtaa, että Analogia toimitetaan vain oman päätyön ohessa, mikä sekin vaikuttaa lehden kehittämiseen.

Näiden lisäksi olen Analogissa pitänyt tärkeänä kahta asiaa: mukavaa ulkoasua ja mahdollisimman virheetöntä kieltä. Näissä kummassakin on aina parantamista, mutta suunta on mielestäni oikea. Ja tulee myös muistaa, että Analogin tärkein tehtävä on seurakuntien tapahtumatietojen julkaiseminen. Juuri sitä varten lehti onkin perustettu.

Minkälaisen uudesta lehdestä haluaisin?

Ortodoksinen lehtien tavallinen ongelma on siinä, että yleensä niitä kutakin toimittaa eli toimituksen muodostaa vain yksi toimittaja.

Hänen lisäksi voi olla yksi taittaja. Tällaisessa tilanteessa lehden luonteessa kertautuu voimakkaasti päätoimittajan luonne, ja tämä vaikutus voi olla hyvää tai huonoa. Koko hiippakunnan lehdessä tällainen yksitoimittaminen tulisi ajatella uusiksi ja siitä tulisi pyrkiä eroon tavalla tai toisella, koska lehden tulisi palvella kaikkia eriluonteisia ja eri-ikäisiä lukijoitaan.

Kun ajattelen uuden lehden ulkoasua, mielessäni on eräänlainen asiapitoisen naistenlehden tai muutoin hyvän perhelehden formaatti, mikä tarkoittaa myös kooltaan suunnilleen samanlaista lehteä kuin Analogi. Mikäli halutaan siirtyä tabloidiin, myös sisällön luonne tulee hahmottaa tästä näkökulmasta. Hyvä perhelehti sisältää näköaloja ja kannanottoja kirkon organisaatioon, hallintoon ja päätöksentekijöihin. Myös kirkkomme ja seurakuntiemme tulevaisuudenaasteet tulee nostaa selvästi esiin: yleinen maallistuminen, kirkollinen välinpitämättömyys ja ihmisten muuttuvat uskonnolliset tavat ja hengelliset tarpeet. Lehdessä on koskettavia henkilöhaastatteluja ja uskonelämän pohdintaa, mitä lähestytään yksityisen ihmisen kokemusten kautta. Siinä tulee olla jatkuvasti myös uskonnollista ja teologista opetusta. Kirkkoisien näkemyksiä tulisi avata nykyhetken ongelmien valottamiseksi, mutta kirkkoisia tulisi tarkastella myös siitä näkökulmasta, vieläkö heidän yhteiskunnallinen sanomansa pätee nykyajassa pohjoismaisen hyvinvointivaltion aivan toisenlaisissa oloissa. Kirkon liturginen elämä ja sen keskeiset kysymykset, alkaen siitä, miten kirkossa tulee olla ja käyttäytyä, tulee nostaa esiin.

On selvää, että mahdollisen uuden lehden tulee kiinnostaa lukijoitaan. Ajatus on hyvin yksinkertainen mutta hyvin vaikea toteuttaa ilman todellista osaamista ja ammattitaitoa tai ilman aitoa journalistista näkemystä. Ja kun kirkossa ollaan, on myös kysyttävä, sallitaanko sitä meille?

Kari M. Röntilä

KIRKKOKALENTERIN
RAAMATUNKOHTIA
LUETTAVAKSI

22.2. Sovintosunnuntai
Luuk. 24:1-12,
Room. 13:11-14:4,
Matt. 6:14-21

29.2. Ortodoksisuuden sunnuntai
Luuk. 24:12-35.
BSL: Hepr. 11:24-26,32-12:2,
Joh. 1:43-51

6.3. Vainajien muistelupäivä
Hepr. 3:12-16, Mark. 1:35-44, 1.
Tess. 4:13-17, Joh. 5:24-30

14.3. Ristinkumartamisen
sunnuntai
Joh. 20:1-10, BSL: Hepr. 4:14-5:6,
Mark. 8:34-9:1

25.3. Jumalansynnyttäjän
neitseen Marian ilmestys
AP: Luuk. 1:39-49,56.
VI hetki: Jes. 42:5-16.
JKL: Hepr. 2:11-18, Luuk. 1:24-38.
EP: I par.: Gen. 18:20-33.
II: Sananl. 16:17-17:17.
I par.: Ex. 3:1-8, II: Sananl. 8:22-30

4.4. Herran ratsastus
Jerusalemiin. Palmusunnuntai
I par.: Gen. 49:1-2,8-12,
II: Sef. 3:14-19, III: Sak. 9:9-15.
Matt. 21:1-11,15-17, Fil. 4:4-9,
Joh. 12:1-18

11.4. Herran pääsiäinen,
Kristuksen ylösnouseminen
Mark. 16:1-8, Ap. t. 1:1-8,
Joh. 1:1-17. EP: Joh. 20:19-25

18.4. Tuomaan sunnuntai
Matt. 28:16-20, Ap. t. 5:12-20,
Joh. 20:19-31

25.4. Mirhantuojien sunnuntai
Luuk. 24:1-12, Ap. t. 6:1-7,
Mark. 15:43-16:8

2.5. Halvatus sunnuntai
Luuk. 24:12-35, Ap. t. 9:32-42,
Joh. 5:1-15

9.5. Samarialaisnaisen sunnuntai
Joh. 20:1-10, Ap. t. 11:19-30,
Joh. 4:5-42

16.5. Sokeana syntyneen sunnuntai
Joh. 20:11-18, Ap. t. 16:16-34,
Joh. 9:1-38

20.5. Herran taivaaseen
astuminen, helatorstai
I par.: Jes. 2:2-3,
II: Jes. 62:10-63:3,7-9,
III: Sak. 14:1,4,8-11. Mark. 16:9-20,
Ap. t. 1:1-12, Luuk. 24:36-53

Metropoliitta Ambrosius

Ehtoolliselle tulee valmistautua

Kirkon elämän ydin on ehtoollisen mysteerissä. Herramme Jeesuksen Kristuksen ruumiin ja veren kautta kirkon jäsenet tulevat yhdeksi. Kristus on viinipuu, me olemme sen oksia.

Suuren paaston alkaessa on paikallaan pysähtyä miettimään vakavasti, millä tavalla valmistaudumme pyhään ehtoolliseen.

Apostoli Paavali muistuttaa korinttilaisia: ”Niinpä se, joka arvottomalla tavalla syö tätä leipää ja juo Herran maljasta, tekee syntiä Herran ruumista ja verta vastaan. Jokaisen on tutkittava itseään ennen kuin syö tätä leipää ja juo tästä maljasta.”

Paavalin sanat ovat yhä voimassa. Hänen edellyttämänsä itsetutkiskelun suorittamiseen kirkko on antanut meille hyvin selkeät ja toimivat välineet.

Nyt on tarpeen muistuttaa erityisesti kahdesta seikasta. Ensimmäinen on katumuksen mysteeri. Ortodoksin on käytävä synnintunnustuksella muutaman kerran vuodessa, ja aivan erityisesti suuren paaston aikana. Jotkut meistä tarvitsevat sitä useamminkin. Kokonaan synnintunnustuksen laiminlyönnille ei ole minkäänlaista oikeutusta.

Toinen tärkeä seikka on, että ehtoolliselle ei voi koskaan tulla ”noin vain”. Jokaiseen ehtoolliseen on valmistauduttava. Tämä tarkoittaa kokonaisvaltaista suuntautumista kohti ehtoollisen suurta salaisuutta. Käytännössä valmistautuminen tapahtuu rukouksen ja paaston avulla. Niistä ei kukaan kirkon jäsen voi tinkiä.

Slaavilaisperäisessä kirkollisessa perinteessämme ripistä ja muusta ehtoolliseen valmistautumisesta on pidetty kiinni arvokkaalla tavalla. Meillä Suomessa näissä asioissa on lipsuttu liian paljon.

Ehtoolliseen valmistavaa rukousta on laajassa mielessä jo liturgiaa edeltävä vigiiliapalvelus. Mutta lisäksi on tärkeää hiljentyä yksinäisyydessä rukouskirjamme ehtoollisrukouksien äärellä.

Ehtoolliseen valmistavat rukoukset saattavat aluksi tuntua raskailta, mutta pian ne alkavat elää sisimmässämme. Yksin luettavat valmistusrukoukset auttavat meitä virittäytymään Jumalalle otolliseen tilaan. Illalla juuri ennen nukkumaan menoa ruokoilminen pyhittää koko yönemme.

Aamun valmistautumisrukoukset tuovat eteemme yhtäältä omat heikkoutemme, toisaalta Kristuksen ruumiin ja veren kohtaamisen. ”Osoita hyvyytesi voima ja tuo julki laupiaan armollisuutesi väkevyys ja ota minut, syntinen vastaan kääntyessäni takaisin puoleesi.”

Paaston yksityiskohtaisesta luonteesta on hyvä sopia rippi-isänsä kanssa. Oleellista on, että jokainen todella paastoa konkreettisesti. Näin pyhitämme ehtoollisen vastaanottamiseen myös ruumistamme, emme vain sieluumme.

Ehtoolliseen jälkeen on kiitosrukouksien aika. Jos niitä ei lueta kirkossa, ne tulee lukea kotona. Yksin tai perheen kesken rukoiltuna niiden sanoma voi avautua jopa paremmin.

Ehtoolliseen valmistavat rukoukset ja kiitosrukoukset ovat kuin silta kirkon liturgisen elämän ja oman arkisen elämämme välillä. Aito valmistautuminen ja kiitos ovat siten olennainen osa kristityn elämää.

Valoisaa paastonaikaa, siunattua sielun kevättä!

MUUTOKSIA Analogin toimittamisessa

Analogin uusi sähköpostiosoite on: analogi.toimitus@pp.inet.fi

Tähän osoitteeseen lähetetään kaikki lehteä koskeva sähköisessä muodossa oleva materiaali. ”Mikäli haluat lähettää tavallista kirjepostia, niin osoite on toistaiseksi (muuttuneen kevään aikana):

Päätoimittaja Kari M. Ranttilä, Sibeliuksenkatu 1 B 46, 13100 Hämeenlinna

Seuraava lehti ilmestyy toukokuun lopulla, ja siihen tuleva aineisto on jätettävä viimeistään **keskiviikkona 4. toukokuuta**.

Käyn matkaan taas...

neuvostossa ei ole missään vaiheessa kysynyt, mikä on työssäni viialla tai mitä pitäisi tehdä, jotta olisin me tehokkaampia, tai edes sitä, mikä olikaan minun työnkuvani.”

Työnteon vaatimuksia Arimo kuvaa vaikeiksi. – ”Työntekijästä puristetaan ikään kuin kaikki irti, hänen annetaan uupua ja sitten potkitaan pellolle, kun on loppuun käytetty. Silloin on helppo sanoa, ettei hän kelpaa enää tehtäviinsä.”

Aitoa laukkuryssäin sukua

Toimitussihteeri Nyströmille on karttunut huomattava kielitaito, mikä on osin sukuperintöäkin. Isänsä puolelta hän on vanhaa helsinkiläistä talonrakentajasukua. Sukupol-

Yliopistoon ja kirkkoon

Koulusta päästyään Arimo päätyi yliopistoon ranskaa opiskelemaan. Sattumusten johdattaessa hän päätyi pian myös hiippakuntasihteeriksi. – ”Kun yritin valmistaa graduani Pariisissa, aloin yhtäkkiä tuntea vetoa kirkolliseen työhön. Sattui sitten niin, että tapasin Helsingin metropoliitan **Johanneksen** Belgian suurlähetystön kutsuilla. Sen jälkeen sain hyvin pian kuulla, että isä **Timo Lehmuskoski** halusi jäädä lomalle, ja hän sai lomaa sillä ehdolla, että minut hankittaisiin hiippakuntakansliaan hänen sijaisekseen. Metropoliitta Johannes suositteli sitten minulle, että lähtisin Kreikkaan. Hän lupasi järjestää minulle Kreikan valtion stipendin. Se toteutuikin muutamalla puhelinoitolla.” Kuuden vuoden ajan Arimo opiskeli talvet Kreikassa, ja kesäisin hän toimi Helsingin hiippakuntasihteerinä. Kreikassa suoritettu tutkinto oikeuttaa papin ja lukion opettajan virkaan.

Hiippakuntasihteerinä

Toimittuaan vuoden Helsingissä uskonnonopettajana hänet nimitettiin 1986 hiippakuntasihteeriksi. Työ oli antoisaa ja kasvattavaa, koska hänen esimiehensä oli tiukka järjestyksen mies. Arimo joutui tekemään kaikkea laidasta laitaan: olemaan autokuskki, hovimestari, tarjoilija, vastamaan kanslian toiminnasta, olemaan tulkki ja vieraitten kestiittäjä.

Kun metropoliitta Johannes valittiin arkkipiispaksi ja muutti Kuopioon vuonna 1988, Arimo ymmärsi, että uusi **metropoliitta Tiuhon** ei katsonut suopeasti sitä, että entisen metropoliitan hyvin läheinen avustaja olisi jatkanut samassa paikassa. Arimo päätti hakea silloin stipendiä Vatikaanista ja pääsi opiskelemaan Roomaan. Hän opiskeli lähes neljä vuotta *Istituto Orientale*ssa kanonisen oikeuden tiedekunnassa. Siellä opetetaan idän riitukseen kuuluvien kirkkojen oikeutta, mikä tietenkin rakentuu ortodoksisen kirkon kanoniselle perinteelle.

– ”Metropoliitta Johannes oli tunnettu kanonisti Suomessa, ja kanonisesta oikeudesta aina riideltiin. Ajattelin, että ehkä olisi hyvä, että joku toinenkin tietäisi siitä vähän enemmän. Sittenhän olen saanut sitä opettaa Joensuun yliopistossa muutamana vuoden.”

Kuopioon toimitussihteeriksi

Vielä Ranskassa vietetyn vuoden jälkeen hän päätyi OKJ:n toimitussihteeriksi ensin Joensuuhun ja sieltä Kuopioon, nykyiseen työympäristöönsä. Hän on reilun kymmenen vuoden aikana toimittanut joka-vuotisen *Ortodoksisen kalenterin* lisäksi 25 teosta. Näistä suuritöisimmiksi hän mainitsee kaksi, *Pentekostarionin* sekä kirkkomme *alttarievankeliumin*, josta **Petros Sasaki** ja **Liisa Heikkilä-Palo** viimeistelivät upean korukirjan. Myös *Orologion*-rukouskirjan tekeminen oli hänelle mieluista.

Mitä toimitussihteeriltä vaaditaan

Arimo toteaa, että toimitussihteerillä tulee olla vankka ortodoksinen peruskoulutus. Pitää tuntea antiikin ajattelumaailmaa ja hallita monia kieliä. Bysantin aikaisen kreikan ymmärtämiseksi ei riitä pelkästään klassisen kreikan opinnot. – ”Nykykielten hyvin laaja tuntemus on tarpeen. Silloin voi nähdä niitä tuloksia, joita muut ovat tässä työssä saavuttaneet, koska esimerkiksi ranskaksi on tehty erinomaisia liturgisia käännöksiä, kuin myös italiaksi ja saksaksi. Ja sitten tietysti täytyy katsoa aina, minkälaisia ovat Venäjän kirkon vanhat kirkkoslaavinkieliset käännökset. Se on siirrettyä kreikkaa, eikä sitä edes ymmärrä muutoin kuin osaamalla kreikkaa.”

Ahdistus purkautuu

Omaa tulevaisuuttaan pohtiessaan Arimo huokaa, että hänen kohdalleen nyt osunut irtisanominen on aika tyypillistä kirkollista henkilöstöpolitiikkaa. – Jotkut kirkon johdossa eivät aina kykene riittävästi hallitsemaan tällaisia henkilöstöhallinnon psykologisia pelisääntöjä. Tästä syystä kirkkokunta ei työnantajana ole kovinkaan turvallinen. Toivon, että tähän voisi joskus tulla korjaus, niin että muiden ei enää tarvitsisi kärsiä.” Arimolle irtisanominen tapahtuu sellaiseen aikaan, että hän jää hieman eläkelainsäädännön mahdollistaman turvan ulkopuolelle.

Tie Tampereelle

Yksi asia on pian entiselle toimitussihteerille kuitenkin selvä: Kuopiosta hän aikoo siirtyä lähemmäksi juuriaan Tampereelle. KMR

”Työntekijästä puristetaan ikään kuin kaikki irti, hänen annetaan uupua ja sitten potkitaan pellolle, kun on loppuun käytetty. Silloin on helppo sanoa, ettei hän kelpaa enää tehtäviinsä.”

vien takaa äidin puolelta hän on taas ”ihan oikeata laukkuryssäin sukua”, kuten Arimo asian ilmaisee.

Arimolle ortodoksisuus tuli osaksi elämää isoisä Alexanderin vaikutuksesta. Häntä nuori Arimo kunnioitti syvästi, isoisä oli aito venäläinen herrasmies. Häntä seuraten Arimo oli vakuuttunut siitä, että ortodoksisuus kulki heidän suvussaan perintönä. – ”Minulle oli itsestään selvää, että minusta tulee ortodoksi. Kouluaikoinani liityin kirkkoon ulkomailla Belgiassa vastoin isäni tahtoa. Siellä oli myös hieno, vanha upseeriarkkimandriitta, entinen sotilas, joka oli ryhtynyt munkiksi ja saanut sitten arkkimandriitan arvon. Hänen kanssaan ystäväystyin, ja hänestä tuli ensimmäinen rippi-isäni.”

Kristillinen kirkko vuonna 313

Kului melkein 300 vuotta Herran ylösnousemisesta siihen, kun kristityt saivat uskonvapauden Rooman keisarikunnassa. Useimmat Rooman keisareista Konstantinos Suureen asti vainosivat kristittyjä. On syytä hiukan kerrata vuoden 313 tapahtumia, koska se on varsin merkittävä, jopa kriittinen vaihe kirkon historiassa.

Keisari Galerius oli eräs niistä hallitsijoista, jotka vainosivat kristittyjä. Ollessaan vakavasti sairas Galerius antoi yhdessä Konstantinoksen ja Liciuksen kanssa 30. huhtikuuta vuonna 311 kristityille suvaitsevaisuusediktin. Siinä sallittiin kristinuskon harjoittaminen: ”*ut denuo sint christiani et converticula eorum*” – ”*olkoon kristittyjä jälleen olemassa ja saakoot taas järjestää kokouksensa*” (Lactantius, *De mortibus persecutorum*, 34; Eusebius, *Kirkon historia*, VIII, 17). Galerius kuoli 5. toukokuuta v. 311, ja hänen antamaansa ediktiä noudatettiin osin.

Keisari Konstantinoksen ja kristittyjen elämään vaikutti jatkossa ratkaisevasti taistelu, joka käytiin Konstantinoksen ja Maxentiuksen välillä Pons Milviuksessa (*Kotkan Silta*), Rooman lähellä, 28. joulukuuta vuonna 312. Kristityt historioitsijat Lactantius ja Eusebius kertovat, että keisari Konstantinos näki päivän taivaalla ristin ja kirjoituksen *in hoc signo vinces* – *tämän merkin kautta voitat* (Lactantius, 48, 5). Yöllä unen aikana Jeesus Kristus ristin kanssa näyttäytyi Konstantinokselle ja kehotti tätä asetta-maan ristinmerkit sotilaiden lippuihin. Vaikka Konstantinoksella oli paljon pienempi armeija kuin Maxentiuksella, hän voitti sen jälkeen, kun oli laittanut ristinmerkin taistelulippuihin. Hän sanoi, että voitti taistelun Maxentiusta vastaan ”jumalallisen inspiraation kautta”. Tästä todistaa Konstantinoksen riemukaari, joka on edelleenkin Roomassa.

Muutaman kuukauden kuluttua tästä voitosta keisari Konstantinos antoi yhdessä lankonsa Liciniuksen kanssa tammikuussa vuonna 313 Milanon ediktin, jossa vahvistettiin täysi uskonvapaus kristityille.

Konstantinoksen riemukaari Roomassa

Näin kristinuskosta sai saman aseman kuin pakanaus eli siitäkin tuli *religio licita* – hyväksytty uskonto Rooman keisarikunnassa. Milanon edikti lupasi enemmän kuin mitä Galerius oli antanut, koska edikti peruutti kaikki aiemmat päätökset, jotka oli tehty kristittyjä vastaan. Edikti antoi takaisin kristityille jumalanpalveluksiin tarkoitettujen rakennukset ja muun omaisuuden, jonka edelliset keisarit olivat vieneet.

Vuonna 316 Licinius kuitenkin asettui jälleen kristittyjä vastaan ja alkoi vainota heitä idässä. Sen vuoksi Konstantinoksen ja Liciniuksen armeijat ottivat yhteen. Syyskuussa 324 Licinius voitettiin ja surmattiin, kun taas keisari Konstantinos jäi ainoaksi koko suuren Rooman keisarikunnan hallitsijaksi kuolemaansa saakka, mikä tapahtui 22. toukokuuta 337.

Keisari Konstantinos otti kasteen sakramentin vasta vähän ennen kuolemaansa. Konstantinoksesta on

hyvä muistaa, että vaikka hän oli hyvin myönteinen kristinuskoa kohtaan, hän jäi pakanaksi lähes kuolemaansa asti. Näin sen takia, että poliittisista syistä olisi ollut suuri virhe kieltää tuossa vaiheessa pakanaus. Rooman keisarikunnassa oli vielä silloin miljoonia pakanoita. Konstantinos säilytti arvonimensä *pontifex maximus*, jonka kautta hän valvoi pakanauskontoa kristinuskon hyväksi. Kaikki keisari Konstantinoksen päätökset Milanon ediktin jälkeen olivat kristinuskolle myönteisiä. Ensiksi v. 321 Konstantinos Suuri määräsi sunnuntain lepöpäi-

väksi koko keisarikunnassa. Vuonna 325 hän järjesti ensimmäisen ekumeenisen kirkolliskokouksen eli synodin Nikeassa. Vuonna 330 Rooman keisarikunnan pääkaupungiksi määrättiin Rooman sijaan Konstantinopoli, kaupunki, joka oli rakennettu vanhan kreikkalaisen Bysantionin siirtokunnan paikalle. Rooma ei enää ollut sen jälkeen keisarikunnan varsinainen keskus, ja lisäksi Rooman asukkaat olivat enimmäkseen pakanoita. Myöhemmin keisarin äiti keisarinna Helena, löysi Vahtajan ristin Jerusalemissa.

Milanon ediktin seurauksena kristinuskon vapautuminen merkitsi Rooman keisarikunnalle uutta alkua. Tämä uusi historia alkaa keisari Konstantinos Suuresta ja se päättyy 29. toukokuuta vuonna 1453, kun Konstantinopoli kukistui turkkilaisten hyökkäykseen. Viimeinen Konstantinopolin keisari oli myös Konstantinos, nimeltään Konstantinos XI Dragases. □

Teologikoulutuksen kansainvälisistä suhteista

Syyskuussa 2003 Joensuun yliopiston teologisen tiedekunnan ortodoksisen teologian laitoksen henkilökuntaa ja opiskelijoita sekä ortodoksisen seminaarin edustajia vieraili Pietarissa johdollani. Matka liittyi Pietarin kaupungin 300-vuotisjuhliin, ja isäntänä toimi Pietarin ja Laatokan **metropoliitta Vladimir**. Samalla matkalla minä, ortodoksisen laitoksen johtaja professori **Petri Piironen** ja seminaarin pappi rovasti **Rauno Pietarinen** keskustelimme Pietarin hengellisen akatemian rehtorin, Tihvinän **piispa Konstantinin** kanssa yhteistyöstä. Piispa Konstantin kävi sittemmin marraskuussa Suomessa ja mm. Joensuussa neuvottelemassa edelleen yhteistyöstä.

Kohta Pietarin matkan jälkeen pyhän lisäksi kirkon kuoro vieraili Suomessa kutsustani juhlistamassa kotikaupunkinsa 300-vuotisjuhlaa. Konsertit Ilomantsissa, Joensuussa, Kuopiossa, Uudessa Valamossa ja Lappeenrannassa saivat yhteensä 1 200 kuulijaa.

Opiskelijavaihto alkaa

Pietarin ja Joensuun välinen yhteistyö merkitsee opiskelijavaihtoa, jonka odotetaan alkavan syksyllä 2004. Kirkkokunnallamme on valmius tarjota Joensuuhun saapuvalla venäläiselle opiskelijalle majoitus ortodoksisessa seminaarissa. Stipendillä taas voidaan turvata saapuvan opiskelijan ruoka- ym. menot. Pietarilaiset oppilaitokset ovat viime vuosina luopuneet kansainvälisestä vaihtotoiminnasta ja määränneet ulkomaisille opiskelijoille korkeitakin maksuja. Aivan viime aikoina käytäntö on alkanut muuttua, ja jatkossa teologiankin saralla voidaan odottaa tiettyä vastavuoroisuutta vaihto-opiskelijoiden kustannusten kattamisessa. Meiltä lähtevien opiskelijoiden kohdalla kysymys on aluksi venäjän kielen oppimisesta, mutta on toivottavaa, että he ajan mittaan voivat paneutua myös itse teologian opiskeluun.

Oman koulutuksemme kannalta kansainväliset kontaktit ovat tärkeitä. Parhaillaan Joensuussa opiskelee henkilöitä, joiden syntyperä on serbialainen, kroatialainen, puolalainen, venäläinen, kreikkalainen tai romanialainen. Yhteistyö USA:n ortodoksisen teologian koulujen kanssa on myös alkamassa. Oma seminaarimme on ulkomaisten opiskelijoiden kannalta tärkeä, koska he ovat tottuneet siihen, että jumalanpalveluselämä ja hengellinen ohjaus liittyvät läheisesti teologikoulutukseen.

Ensi kesänä ortodoksinen seminaari on mukana järjestämässä leiriä, jolle saapuu kutsustani ortodoksisen kirkkomusiik-

kin opiskelijoita yli 10 maasta EU:n uuden itärajan molemmilta puolilta. Leirillä opiskelijat opettelevat yhdessä sekä bysanttilaista että slaavilaista kirkkolaulua. Ortodoksisen teologian laitoksen kirkkomusiikin professori ja tuntiohjaaja pitävät leiriläisille luentoja. Kirkkokunnan kannalta on myönteistä, että näinkin laaja kansainvälinen ryhmä, yli 30 henkeä, voi samalla tutustua luostareihimme ja seurakuntien elämään.

Erasmus-vaihto-ohjelma

Joensuun yliopiston teologisen tiedekunnan ortodoksisen teologian laitoksella on monien vuosien ajan ollut Euroopan Unionin Erasmus-ohjelman opiskelija- ja opettajavaihtosopimukset Tessalonikan, Ateenan ja Bukarestin yliopistojen kanssa. Lisäksi tänä vuonna on alkanut Erasmus-ohjelman opettajavaihtosopimus, jonka mukaan meiltä lähtevän vaihto-opettajan kohteena on Cambridgen yliopisto Englannissa. Vielä on allekirjoitettu FIRST-ohjelman (*Finnish-Russian Student Exchange*) mukainen ja syksyllä 2004 alkava opiskelijavaihtosopimus, jossa kumppanina ovat Pietarin hengellinen akademia ja seminaari.

Yksi opiskelijamme on Virossa harjoittelussa paikallisessa seurakunnassa. Läntisen

puolen opiskelija lähtee Tessalonikaan meidän sopimuksellamme helmikuussa. Lisäksi ortodoksisen teologian opiskelijat voivat halutessaan käyttää läntisen teologian Erasmus-sopimuksissa olevia kiintiöitä, mikäli niitä jää läntisiltä vajaiksi. Näitä yliopistoja ovat Westfälische Wilhelms-Universität Saksan Münsterissä ja Evagélíkus Hittudományi Egyetem Unkarissa.

Kymmenen vuotta sitten alkanut Erasmus-vaihto on tuonut Joensuuhun lähes 20 ulkomaalaista ortodoksisen teologian vaihto-opiskelijaa. Heistä osa on palannut ja suorittanut maisterin tutkinnon Joensuussa. Omia opiskelijoitamme on käynyt opiskelemaan Kreikassa ja Saksassa.

Opettajillamme on varsin laajat kontaktit ulkomaisiin kollegoihinsa Euroopassa. Yhteyksiä kehitetään koko ajan myös yhdysvaltalaisiin ortodoksiin teologisiin kouluihin. Koulutusalan yhteistyötä tunnustellaan lisäksi Viron ja Kyproksen suuntaan.

Tässä olen esitellyt eräitä näkymiä jatkuvasti kehittyvästä kansainvälisestä yhteistyöstämme teologian opettamisen ja opiskelun alalta. Muitakin kansainvälisiä opetusalan yhteistyömuotoja on. Niistä lisää joskus myöhemmin.

Siunaten **arkkipiispa Leo**

KP arkkipiispa Leo promovoidaan 27.8.2004 Joensuun yliopiston kunniatohtoriksi.

Paastokeräys Etiopiaan menestyi

Helsingin hiippakunnan vuoden 2003 paastokeräys Etiopian hyväksi saatettiin päätökseen menestyksellisesti. Apu jaettiin vuoden lopulla yli 500 perheelle eli noin 3000 ihmiselle. Kunkin perheen saama summa, noin 15 euroa, vastaa etiopialaisen työläisen kuukausipalkkaa.

Seurakuntien kolehdit, lahjoitukset ja Hilka Blåfieldin ikoninäyttelyn tuotto olivat yhteensä **8426,61 €**.

Etiopian ortodoksisen kirkon arkkipiispa Athanasius kertoi saaneensa rahat marraskuussa.

Myös tänä vuonna tullaan toteuttamaan paastokeräys Etiopian hyväksi kaikissa hiippakuntamme seurakunnissa.

Varoja kerätään sekä kolehdein että tempauksin. Tarve maassa on suuri, ja apu otetaan suurella kiitollisuudella vastaan.

Toivomme sekä yksityisten että seurakuntien taholta innokasta osallistumista!

YLÖSNOUSEMUS

Pääsiäinen on ikivanha juhla. Juutalaiset viettivät sitä Egyptin orjuudesta vapautumisen muistoksi. Silloin syötiin pääsiäislammasta, karitsaa. Se edeltä kuvasi sitä uhria, jonka alas laskeutunut Jumalan Poika antoi ihmiskunnan puolesta. Jeesus Kristus, kun hän nautti pääsiäisateriaa opetuslastensa kanssa, antoi aterialla syötävälle leivälle ja nautittavalle viinille uuden merkityksen: ”Tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne murretaan syntien anteeksi antamiseksi, ja tämä on minun vereni, joka teidän edestänne vuodatetaan syntien anteeksi antamiseksi.”

Jäähyväisaterian jälkeen Jeesus meni opetuslapsineen Getsemanen puutarhaan, jossa hän rukoili ja sai vahvistusta tuleviin kärsimyksiin. Siellä hänet vangittiin, ja opetuslapset jättivät hänet. Taistelemisen vangitsemista vastaan ei olisi ollut sopusoinnussa uhrikäsityksen kanssa.

Jeesus tuomittiin kuolemaan juutalaisen lain mukaan Jumalan pilkasta, koska hän oli myöntänyt olevansa Jumalan Poika. Roomalaisen lain mukaan hänet tuomittiin majesteettirikoksesta, koska hänen väitettiin nousseen keisaria vastaan. Ristiinnaulitseminen oli rangaistuksesta viheliäisin, johon tavallisesti tuomittiin maantierosvot, merirosvot tai väärän valan tehneet.

Jeesus Kristus kuoli ristillä. Tätä mestauksen toimeenpanneet sotilaat varmistuivat puhkaisemalla keihäällä Jeesuksen kyljen, josta vuoti verta ja vettä. Asiasta varmistui myös maaherra Pontius Pilatus ennen kuin luovutti Jeesuksen ruumiin Joosef Arimatialaiselle. Yhdessä Nikodemoksen kanssa hän kääri

Jeesuksen ruumiin käärinliinoihin, ja niihin laitettiin n. 30 kiloa mirhan ja aloen seosta, joka esti kalman hajun leviämisen. Kallioon hakatun haudan suu suljettiin suurella kivellä. Maaherra asetti haudalle sotilavartion.

Niin kuin Jumala lepäsi seitsemännen päivän luomistyönsä jälkeen, myös Kristuksen ruumis lepäsi haudassa viikon seitsemäntenä päivänä. Hengessään hän kuitenkin ”meni ja saarnasi vankeudessa oleville hengille, jotka muinoin eivät totelleet Jumala.” (1. Piet. 3:19)

Kristuksen Tuonelaan laskeutumista kuvaavassa ikonissa Kristus esitetään tuonelan portit murtaneena ja niitä polkevana. Hän auttaa Adamia ranteesta tarttuen kuolemasta takaisin elämään. Kirkon näkemysten mukaan Jeesuksen Kristuksen lunastuskuolema koski kaikkia ihmisiä aina Adamista ja Eevasta lähtien, niin kuin apostoli Pietari muistuttaa: ”Sitä varten niillekin, jotka ovat kuolleet, on julistettu evankeliumi, että he eläisivät hengessä niin kuin Jumala elää...” (1. Piet. 4:6) Tässä toteutuu Jeesuksen sana: ”Tulee aika ja se on jo nyt, jolloin kuolleet kuulevat Jumalan Pojan äänen. Ne jotka sen kuulevat, saavat elää” (Joh. 5:25).

Kuoleman voittajana Kristus nousi kuolleista. Tätä tosiasiaa ei muuta se, että juutalaisten johtajat lahjoivat hautaa vartioineet sotilaat kertomaan, että opetuslapset varastivat Jeesuksen ruumiin heidän nuk-

kuessaan ja väittivät Jeesuksen nousseen ylös. Olivathan he niin peloissaan omasta hengestään, että vetäytyivät lukittujen ovien taakse.

Ylösnousemuksen todellisuutta ei muuta myöskään se väite, että Jeesus olisi ollut valekuollut ja siten herännyt haudan viileydessä. Kuinka käsistä, jaloista ja kyljestä lävistetty ja ympäriinsä kääroihin kääritty mies olisi murtautunut haudasta, kun useat naiset yhdessä epäilivät voimiensa riittävyyttä kiven pois siirtämiseen.

Ei ole mitään perusteita myöskään väitteille, että ylösnousseen ilmentykset olisivat olleet vain opetuslasten hallusinaatioita, toiveunia. Ylösnoussut ilmestyi useita kertoja useiden ihmisten läsnä ollessa ja lopulta apostoli Paavalin todistuksen mukaan ”yli viidellesadalle veljelle” (1. Kor. 15:6). Eivät näin monet ihmiset voi yhtä aikaa nähdä samaa toiveunta.

Apostolit itse ovat varma vakuutus ylösnousemisen todellisuudesta. Ei kukaan heistä olisi lähtenyt saarnaamaan oppia, joka olisi perustunut valheeseen ja petokseen. Kuka uhraisi henkensä valheiden todistamiseksi. Sen tähden voimme luottaa siihen, että julistaessamme Kristuksen ylösnousemisesta julistamme siitä totuudesta, jolle kristinuskon on syntynyt ja johon uskoon luottaen me saamme elämän ja ylösnousemuksen.

Kristus nousi kuolleista, että me saisimme elää! □

Jaksettu yli äyräitten

*Mitä olen, vai olenko mitään?
Olen ortodoksi. Olenko äiti?
On minulla kuusi lasta, jossain.
Ja paljon sukua itärajoilla.
Aika vei erilleen heistä,
aika ja sattumukset.*

*On itketty, paastottu,
kaadettu kumoon ja taas noustu.
Taas nähty tähdet ja aurinko.
Ja jonkun läheisyys.
Taas kelattu, kaduttu,
aloitettu alusta.*

*Ei voi kuin ihmetellä
Luojan armoa,
joka todelta näyttäytyy.
Paljo rakkaus
paljon rakastanut ja rakastettu.
Jaksettu yli äyräitten.
Siis pitää kiittää,
ylistää,
olla rehellinen,
että on yhä,
ja jotain!*

Elvi Huurinainen

PYHÄKÖT:

Suvantokatu 10 A
33100 Tampere

Toimittajista käytetyt lyhenteet:

ID Ion Durac DD Daniela Durac
KH Kerttu Halonen HH Heikki Honkamäki
JK Jorma Kudjoi RL Risto Lintu RM Risto Matsi
JM Jouni Mäkelä JO Jaakko Olkinuora
EP Elina Pyöli MR Mitro Repo KS Kai Sahlberg

JUMALANPALVELUKSET

Tampereen kirkko, Pyhän Aleksanteri Nevskin ja pyhän Nikolaoksen muistolle,
Tuomiokirkonkatu 27, puh. (03) 3141 2724, isännöitsijä: Klaus af Ursin, puh. 0400 562 520,
vahtimestari Mika Kangasaho, puh. 050 557 0056

Kolhon kirkko Vilppulassa, pyhittäjien Sergei ja Herman Valamolaisen muistolle,
Kappelintie, 35990 Kolho, Isännöitsijä Toivo Nikoskinen, puh. (03) 531 5347

Porin kirkko, apostoli Johannes Teologin muistolle, Maantiekatu 46, 28800 Pori, puh. (02) 641 1741,
isännöitsijä Jorma Kudjoi, puh. (02) 648 2212 ja 040 571 9137

Valkeakosken rukoushuone, pyhän Nikolaoksen muistolle,
Kalmistonkatu, 37600 Valkeakoski, isännöitsijä Yrjö Kerisalo, puh. 0400 924 124

HELMIKUU

Su 22.2. klo 10 liturgia RL HH RM
klo 15 sovintosunnuntain
ehtoopalvelus RL RM

1. paastoviikko

Ma 23.2. klo 17-18 ja 19.30 jälkeen synnin-
tunnustukselle vastaanotto HH
klo 18 katumuskanoni HH RM

Ti 24.2. klo 17-18 ja 19.30 jälkeen synnin-
tunnustukselle vastaanotto RL
klo 18 katumuskanoni RL RM

Ke 25.2. klo 17-18 ja 19.30 jälkeen synnin-
tunnustukselle vastaanotto RL
klo 18 katumuskanoni RL RM

To 26.2. klo 17-18 ja 19.30 jälkeen synnin-
tunnustukselle vastaanotto HH
klo 18 katumuskanoni HH RM

La 28.2. klo 18 vigilia HH RM
Su 29.2. klo 10 liturgia HH RM

MAALISKUU

2. paastoviikko

Ke 3.3. klo 18 paastoliturgia RL RM
La 6.3. klo 10 liturgia **romaniaksi** ID DD
klo 18 vigilia RL RM
Su 7.3. klo 10 liturgia RL RM

3. paastoviikko

Ke 10.3. klo 18 paastoliturgia HH RM
La 13.3. klo 18 vigilia RL RM
Su 14.3. klo 10 liturgia RL RM

4. paastoviikko

Ke 17.3. klo 9 paastoliturgia
(huom! aika) RL HH RM
lukiolaiset kirkkoon
La 20.3. klo 18 vigilia RL RM
synnintunnustukselle vastaanotto HH
Su 21.3. klo 10 liturgia **slaaviksi** HH RM

5. paastoviikko

Neitsyt Marian ilmestyksen juhla
Ke 24.3. klo 18 vigilia RL RM
To 25.3. klo 9 liturgia, metropoliitta
Ambrosius ja papisto
koululaiset 7.-9.lk. kirkkoon
La 27.3. klo 18 vigilia MR RM
Su 28.3. klo 10 liturgia **kreikaksi** MR RM

6. paastoviikko

Ke 31.3. klo 18 paastoliturgia RL RM

HUHTIKUU

Pe 2.4. klo 18 yleinen sairaanvoitelu
slaaviksi HH

Palmusunnuntai, Jeesuksen Jerusalemiin

ratsastamisen muisto

La 3.4. klo 18 vigilia RL RM

Su 4.4. klo 10 liturgia RL RM

Suuri viikko

klo 17-18 synnintunnustukselle
vastaanotto HH

Ma 5.4. klo 18 paastoliturgia HH RM

Ti 6.4. klo 17 alkaen synnintunnustuk-
selle vastaanotto RL ja HH
klo 18 paastoliturgia RL RM

Ke 7.4. klo 16 alkaen synnintunnustuk-
selle vastaanotto HH
klo 17 suuren torstain aamu-
palvelus (huom! aika) RL RM
klo 18 yleinen sairaanvoitelu RL HH

To 8.4. klo 9 suuren torstain
liturgia RL HH RM
klo 18 aamupalvelus -12 kärsi-
mysevankeliumia RL HH RM

Pe 9.4. klo 14 suuren perjantain
ehtoopalvelus RL HH RM
klo 19 suuren lauantain aamu-
palvelus (huom! aika) RL HH RM

La 10.4. klo 9 suuren lauantain
liturgia RL HH RM
pääsiäisruokien siunaus
liturgian päättyessä

Herran pääsiäinen, Kristuksen
ylösnousemuksen juhla

La-su 10.-11.4. klo 23.30 pääsiäisyö-
palvelus RL HH RM
pääsiäisruokien siunaus
palveluksen päättyessä

klo 16 pääsiäisen ehtoopalvelus RL RM

Il pääsiäispäivä

Ma 12.4. klo 10 liturgia HH RM

ristisaatto, lasten pääsiäinen

Ti 13.4. klo 18 ehtoopalvelus HH RM

Tuomaan sunnuntai

La 17.4. klo 18 vigilia HH RM

Su 18.4. klo 10 liturgia **slaaviksi** HH RM

Ke 21.4. klo 18 ehtoopalvelus HH RM
läsnä arkkipiispa Leo

Mirhantuojain sunnuntai

La 24.4. klo 18 vigilia HH RM

Su 25.4. klo 10 liturgia HH RM
ONL:n vuosijuhlat Tampereella

TOUKOKUU

Halvaantuneen sunnuntai

La 1.5. ei vigiliaa

Su 2.5. klo 10 liturgia RL RM

Samarialaisen naisen sunnuntai

La 8.5. klo 18 vigilia KS JO

Su 9.5. klo 10 liturgia KS JO

Sokeana syntyneen sunnuntai

La 15.5. klo 18 vigilia RL RM
synnintunnustukselle
vastaanotto HH

Su 16.5. klo 10 liturgia **slaaviksi** HH RM

Helatorstai, Kristuksen taivaaseen
astumisen juhla

Ke 19.5. klo 18 vigilia RL RM

To 20.5. klo 10 liturgia RL RM

La 22.5. klo 18 vigilia RL RM

Su 23.5. klo 10 liturgia RL RM
vanhusten kirkkopyhä

Helluntai, Pyhän Kolminaisuuden päivä

La 29.5. klo 18 vigilia RL HH RM

Su 30.5. klo 10 liturgia ja helluntain
polvirukoukset RL RM

2. helluntaipäivä, Pyhän Hengen päivä

Ma 31.5. klo 9 liturgia RL RM

KESÄKUU

Ke 2.6. klo 9 liturgia HH LH
lastenleiri

La 5.6. klo 18 vigilia RL RM

Su 6.6. klo 10 liturgia RL RM

PORIN KIRKKO

Ti 24.2. klo 18 katumuskanoni HH JM

La 28.2. klo 18 vigilia RL JK JM

Su 29.2. klo 10 liturgia RL JK JM

Su 14.3. klo 10 liturgia ID JK JM

Pe 19.3. klo 18 paastoliturgia HH JK RM

Ti 23.3. klo 17 yleinen

sairaanvoitelu RL JK RM

La 27.3. klo 18 vigilia ID JK JM

Su 28.3. klo 10 liturgia ID JK JM

Palmusunnuntai
La 3.4. klo 18 vigilia HH JK
Su 4.4. klo 10 liturgia HH JK

Suuri perjantai
Pe 9.4. klo 14 ehtoopalvelus ID JK JM
klo 18 suuren lauontain
aamupalvelus ID JK JM

Herran pääsiäinen, Kristuksen
ylösnousemuksen juhla
La-su 10.-11.4. klo 23.30 pääsiäisyö-
palvelus ID JK JM
La 24.4. klo 18 vigilia ID JK
Su 25.4. klo 10 liturgia ID JK
Su 9.5. klo 10 liturgia ID JK JM

Helluntai
La 29.5. panihidat haudoilla ID JK JM
klo 15 Metsähautausmaa,
n. klo 16 Käppärä (Tikkulan puol.päätty)
klo 17.30 yleinen muistopalvelus
kirkossa ID JK JM
klo 18 ehtoopalvelus
kirkossa ID JK JM
Su 30.5. klo 10 liturgia ja helluntain
polvirukoukset ID JK JM

KOLHON KIRKKO

Su 21.3. klo 10 liturgia RL EP

Suuri perjantai
Pe 9.4. klo 10 kuninkaalliset
hetket HH RM

2. pääsiäispäivä
Ma 12.4. klo 10 liturgia RL KH

Helatorstai
To 20.5. klo 10 liturgia HH EP

VALKEAKOSKEN RUKOUSHUONE

Su 14.3. klo 10 liturgia HH EP

Palmusunnuntai
La 3.4. klo 18 vigilia KS EP
Su 4.4. klo 10 liturgia KS EP

2. pääsiäispäivä
Ma 12.4. klo 10 liturgia KS JO
Su 2.5. klo 10 liturgia HH EP

MUUALLA SEURAKUNNAN ALUEELLA

VAMMALA

Ev.lut. seurakuntasali, Asemakatu 6

Helluntai
Su 30.5. klo 10 liturgia HH EP

YLÖJÄRVI

Ev.lut. seurakuntasali, Kirkkotanhuanatie 1

Su 30.5. klo 16 ehtoopalvelus HH RM

JÄMSÄ

Seppolan seurakuntasali, Mottilantie 2

Su 28.3. klo 10 liturgia HH EP
Su 16.5. klo 10 liturgia RL EP

KUHMALAHDELLA

Su 23.5. klo 15 muistopalvelus Lintulan
nunnien
haudoilla RL RM

Vuosilomat:

Heikki Honkamäki 3.-8.3.
Risto Lintu 14.4.-1.5.

Tampereen

kirkkoherranvirasto avoimna
kesällä:

1.6. – 31.8.2004
ti – pe klo 9.00 – 12.00

Kirkkoherranvirasto on avoimna: ti-pe klo 9-13, puh. (03) 3141 2700, fax (03) 3141 2740

Kirkkoherra Risto Lintu, risto.lintu@ort.fi, puh. (03) 3141 2721, 050 557 0050

Päivystys kansliassa ke ja to klo 10-13

II pappi Heikki Honkamäki, heikki.honkamaki@ort.fi, puh. (03) 3141 2723, 050 557 0057

Päivystys kansliassa ti ja pe klo 10-13

Kanttori Risto Matsi, p. (03) 3141 2722, 050 557 0051,

Talous- ja hallintosihteeri Marita Jouhki-Inkinen, marita.inkinen@ort.fi, puh. (03) 3141 2731, 050 557 0055

Kanslisti Arja Pikkuharju, arja.pikkuharju@ort.fi, puh. (03) 3141 2700, 050 557 0053,

Diakonia-asioissa voi ottaa yhteyttä diakoniatuomikunnan puheenjohtajaan **Kaija Linnavaan**, puh. (03) 265 4137 ja 040 737 0347, tai diakoni **Harri Kahilaan**, puh. 040 778 0594, Porissa myös diakoni **Jorma Kudjoihin**, puh. 040 571 9137.

TAMPEREEN SEURAKUNNALLISIA TIETOJA

Kastetut

Aleksanteri Miroshchenko, 30.10.2003
Tommi Kristian Feldberg 13.12.2003
Pinja Helmi Tuutti 3.1.2004
Ilari Aleksanteri Huovinen 4.1.2004

Kuolleet

Aino Annikki Eronen, 73 v.,
24.12.2003
Olga Trofimoff, 69 v. 25.1.2004
Johannes Peiponen, 58 v., 11.12.2003

Tervetuloa seurakuntaan

Eva-Irina Anastasi
Elias Keriako Gharzouzi
Pertti Pentti Hippinen
Alvi Huttu
Jasmin Juulia Jarintytär Jaatinen
Jesse Jeremias Jarinpoika Jaatinen
Kasper Jarinpoika Jaatinen
Marcus Mikael Jarinpoika Jaatinen
Helena Jeskanen
Katja Maarit Jetsoi
Pekka Matias Joutsen
Samuli Antero Karhapää
Heikki Tapio Kautola

Olga Korbelainen
Vaino Korbelainen
Kai Johannes Korelin
Tatjana Jurjevna Kovanen
Arto Kalevi Kyyrönen
Eila Jatta Kyyrönen
Antti Jalmar Laitinen
Vili Teppo Lange
Vesa Kalevi Lehtonen
Mitro Matti Sakari Luomajoki
Katja Maria Miettinen
Kimmo Tapio Miettinen
Nadja Nurmi
Jyrki Pekka Juhana Ollikainen
Anita Orgolainen
Eduard Orgolainen
Elena Orgolainen
Reino Juhani Ratilainen
Alexei Noel Rekow
Katerina Marie Rekow
Mathew Noel Rekow
Tatyana Rekow
Pirjo Sisko Anita Ruokonen
Alfred Sarno
Alfred Sarno

Irina Sarno
Sirpa Susanna Sosunov
Vesa-Pekka Tiainen
Juha Petteri Tretjakov
Anne Susanna Uskelin
Marko Juhani Uskelin
Mona Elisabeth Tuulikki Uskelin
Kai Kristian Uskola
Joona Mikael Viitaniemi
Saija Irina Viitaniemi
Teemu Kalervo Viitaniemi
Julia Virtala
Maria Virtala
Tatjana Virtala

Monia armorikkaita vuosia!

80 v.

Elisabet Paavilainen, Pori, 7.3.
Eila Lehtonen, Jämsä, 18.5.

75 v.

Raisa Forsman, Tampere, 11.3.
Klaus Saarenheimo, Tampere, 18.3.
Anastasia Karvanen, Valkkinen, 20.4.

Lyydia Ahonen, Pirkkala, 8.5.
Arvi Kisonen, Noormarkku, 19.5.

70 v.

Sergei Matis, Kangasala, 1.3.
Aili Parviainen, Tampere, 11.3.
Ester Koivunen, Pori, 23.5.
Anja Palmen, Tampere, 25.5.

60 v.

Arja Knuutila, Pori, 31.3.
Hilkka Pajunen, Pirkkala, 1.4.
Tuula Rinne, Kyröskoski, 15.5.
Taisto Surakka, Merikarvia, 16.5.

50 v.

Maija Ruotsalainen, Tampere, 13.3.
Marianne Saari, Ruovesi, 13.4.
Mirja Sares, Valkeakoski, 8.5.

**Seurakunnan jäsenmäärä
vuonna 2003 oli 2565.
Lisäystä edellisestä vuodesta
oli 56 jäsentä.**

Toimintaa , tapahtumia, uutisia

YHTEISMYYJÄISET

Tule ostoksille seurakunnan yhteismyyjäisiin **Lasaruksen lauantaina 3.4.2004 klo 11-14.** Tarjolla kaikenlaisia herkkuja. Keittiössä aitovenäläistä borshkeittoa!
Kaikki tervetuloa!

VANHUSTEN KIRKKOPYHÄ

Vanhusten kirkkopyhä pidetään tänä vuonna **sunnuntaina 23.5.** Kirkkopyhä alkaa liturgialla klo 10 kirkossa, ja sen jälkeen on ateria ja ohjelmaa Nikolainsalissa noin klo 11.30 alkaen.
Kaikki tervetuloa!

PÄIVÄPIIRI

Päiväpiiri kokoontuu parittomien viikkojen keskiviikkoina klo 13 Nikolainsalissa (Tuomiokirkonkatu 27). Joka kerralla kokoonnumme kahvipöydän ääreen jonkin kiintoisan aiheen merkeissä. Ota mukaan kahviraaha 2 euroa. Kaikki aikuiset ikään katsomatta tervetuloa!

Loppukevään ohjelma päiväpiirissä:

10.3. **Kaisa Räsänen:** *Helkatyö*
24.3. isä **Heikki:** *Ave Maria*
7.4. isä **Risto:** *Lasarus – tule ulos!*
21.4. isä **Harri:** *Ylösnousemususko muissa suurissa maailmanuskonnoissa*
5.5. Keskustelua isä Heikin kanssa kirkkokäyttäytymisestä: *Miksi tehdään noin? Saanko tehdä näin? Miksei enää tehdä niin kuin ennen?*
19.5. Kesän vastaanottajaiset Kalliosalmessa.
Lähtö kirkon edestä autoilla klo 13.

TAMPEREEN TIISTASEURA

Kokoontuu kevätkaudella 2004 Nikolainsalin kerhuhuoneessa klo 18.00 seuraavina iltoina: 27.01, 10.02, vuosikokous 24.02, 09.03, 23.03, 13.04, 27.04, 11.05.

Vuosikokoukseen ovat tervetulleita kaikki entiset, nykyiset sekä uudet tiistaiseuralaiset. Tulkaa joukolla valitsemaan johtokunta sekä päättämään tulevasta toiminnasta. Kaikki olette sydämellisesti tervetulleita kahvittelemaan ja keskustelemaan kanssamme, sekä suunnittelemaan ja toteuttamaan kevään ohjelmaa jonka yhdessä teemme. Syyskautemme on tarkoitus aloittaa 21. syyskuuta 2004.

VALAMON YSTÄVÄT

Valamonystävien toimintaa keväällä, yleisöillat:

2.3. klo 18 *Serbian kirkon tilinteko menneisyyden kanssa.* Ortaidin projektipäällikkö **Jyrki Härkönen** kertoo Serbian ortodoksisen kirkon asemasta Titon ja Milosevicin Jugoslaviassa. KP arkkipiispa Leo osallistuu yleisöiltaan.

13.4. kirkkaan viikon juhla, vieraana FT, munkki **Serafim**
18.00 ehtoopalvelus kirkossa, puhe munkki Serafim
18.40 pääsiäisen teepöytä Nikolainsalissa
19.15 munkki Serafim: *Dostojevskin starets Zosima*

Alustavan suunnitelman mukaan matka Konevitsan luostariin 29.7-2.8.2004.

Tiedustelut: **Anu Danouzi**, puh. 050 502 7547.

PYSÄKÖINTI TAMPEREEN KIRKON EDESSÄ

Monet kirkossakävijät ovat löytäneet tuulilasistaan epämiellyttävän yllätyksen jumalanpalveluksen jälkeen. Kirkon eteen pysäköimisestä saa helposti sakot. Syynä tähän on osittain ollut vaikeasti havaittavat liikennemerkkit. Liikennejärjestelyistä ei kuitenkaan vastaa seurakunta, vaan Tampereen kaupungin liikennesuunnitteluyksikkö.

Selvyyden vuoksi kerrattakoon vielä pysäköinnin pelisäännöt.

Kirkon edusta on kokonaisuudessaan **pysäköintikieltoaluetta**. Sitä määrittävät liikennemerkkit sekä Suvantokadun että Vuolteenkadun päissä.

Kirkon eteen saa pysäköidä VAIN kadun suuntaisesti 35 metrin pituiselle erikoislupa-alueelle. Sitä varten tarvitaan **erikoislupalomake**. Sellaisen saa joko seurakunnan kansliasta tai kirkosta. Lupalomakkeita annetaan vain kirkossa käyntiä tai seurakuntatalossa asiointia varten. Lomake asetetaan näkyvälle paikalle tuulilasin sisäpuolelle. Vuonna 2004 lomakkeen väri on keltainen.

Kirkon edessä olevaan vinottaiseen levennykseen **EI SAA PYSÄKÖIDÄ**. Selvyyden vuoksi levennykseen on pystytetty pysäköintikieltomerkki (kuva).

Nikolainsalin ja kirkon välinen tie on määritelty pelastustieksi. Tästä syystä vain huoltoajo on sallittu. **Pysäköinti pelastustielle (esimerkiksi vain portin eteen) on kielletty.**

HALUATKO OHJAAJAKSI ENSI KESÄN KRIPARILLE?

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan seurakunnat järjestävät jälleen ensi kesänä kristinoppileirin Ylöjärven Julkujärvellä 10.-18.7.2004.

Leirille haetaan 6-8 innokasta ja ahkeraa ohjaajaa muun henkilökunnan avuksi. Edellytyksenä on, että on itse suorittanut kristinoppileirin joko Julkujärvellä tai muualla sekä omaa kokemusta leiri-, partio- tai muusta nuorisotyöstä.

Ohjaajia valitaan Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan seurakuntien nuorista. Kaikki hakemukset toimitetaan keskitetysti Tampereelle. Valinnan suorittavat Turun, Tampereen ja Hämeenlinnan seurakuntien edustajat.

Vapaamuotoiset hakemukset voi lähettää joko postitse tai sähköpostitse (isä Heikki Honkamäki, Tampereen ortodoksinen seurakunta, Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere, sähköposti heikki.honkamaki@ort.fi) Hakemusten tulee olla perillä **maaliskuun loppuun mennessä.**

Ohjaajaksi valitsemisesta tiedotetaan huhtikuussa. Ohjaajat koulutetaan Tampereella 21.-23. toukokuuta viikonloppukurssilla Hervannassa, Tampereen seurakunnan leirikeskuksessa.

NÄYTTELY KRYPTASSA

TAMK/TTVO Tutkintonäyttely:

Maija Fadeev

Tampereen kirkon kryptassa

8.4. – 9.5.2004

- esillä viisiosainen matkikonostaasi
- mahdollisuus sytyttää rukouskynttilöitä
- kahvila: reilun kaupan kahvia ja teetä
- sekä käsin tehtyjä leivonnaisia
- kahvilan tuotto Ortaidille

Avajaiset ke 7.4. klo 16 – 18.

Näyttely avoinna:

to 8.4. klo 11 – 14,	la 24.4. klo 15 – 18,
su 11.4. klo 16 – 18,	su 25.4. klo 12 – 15,
ma 12.4. klo 11.30 – 15,	su 2.5. klo 12 – 15,
la 17.4. klo 15 – 18,	la 8.5. klo 15 – 18,
su 18.4. klo 12 – 15,	su 9.5. klo 12 – 15.
ke 21.4. klo 17 – 18,	

Sydämellisesti tervetuloa!

Lisätietoja:

Maija Fadeev, puh. 050 469 1285.

SEURAKUNTAPÄIVÄ SOVINTO- SUNNUNTAINA

Perinteinen seurakuntapäivä järjestetään sovintosunnuntaina 22. helmikuuta. Puhujana on tänä vuonna hiippakuntasihteeri, munkki **Serafim**.

Päivän ohjelma:

klo 10 liturgia kirkossa
n. klo 11.45 ruokailu Nikolain-
salissa

Munkki Serafim puhuu aiheesta:
Jerusalem - kaupunki jota Jumala itki
Keskustelua

klo 14.30 Päiväkahvi
klo 15.00 sovintosunnuntain
ehtoopalvelus kirkossa

Seurakuntapäivän päätös

ORTODOKSIA- KERHO TAMPEREELLA

Tampereen ortodoksiakerho pitää kuluvan kevään aikana vain yhden tilaisuuden aiheena "Tampereen kirkko tutuksi" **Tiistai-iltana 16.3. klo 18** isä Heikki esittelee kirkon kellarista kattoon.

Kurkistamme myös alttarin ovenraosta, käymme kellotornissa ja kirkkopukuvarastossa. Esittely päättyy kirkon kryptaan, jossa on teetarjoilu. Tilaisuus on tarkoitettu kaikille kiinnostuneille, niin kirkkoon liittymistä harkitseville kuin myös "vanhoille ortodokseille"

KÄYKÄÄ RIPILLÄ

Suuren paaston aikana jokaisen ortodoksin tulisi käydä ripillä eli osallistua katumuksen sakramenttiin. Tampereen kirkossa voi käydä ripillä esimerkiksi seuraavina ajankohtina:

Ensimmäinen paastoviikko

Ma 23.2. klo 17-18 sekä 19.30 jälkeen (HH)

Ti 24.2. klo 17-18 sekä 19.30 jälkeen (RL)

Ke 25.2. klo 17-18 sekä 19.30 jälkeen (RL)

To 26.2. klo 17-18 sekä 19.30 jälkeen (HH)

La 20.3. klo 18 alkaen (HH)

Suuri viikko

Ma 5.4. klo 17-18 (HH)

Ti 6.4. klo 17 alkaen (RL ja HH)

Ke 7.4. klo 16 alkaen (HH)

Pappien kanssa voi sopia myös muista ajankohdista.

Kevään ylioppilas tai valmistuva nuori

Seurakunta haluaa muistaa pienellä stipendillä ylioppilastutkinnon tai ammattikoulun tutkinnon suorittavia jäseniään. Seurakunnan kansliaan saamme kuitenkin tiedon vain pienestä osasta tutkintonsa suorittavista.

Jos haluat stipendin, ota yhteyttä seurakunnan kansliaan toukokuun puoliväliin mennessä.

PIRPANAT JA PORUKAT -PIIRI

Olemme aloitelleet pienimuotoista toimintaa ja syksyllä olikin muutama "tapahtuma": lastenkirkko keräsi suuren joukon väkeä, ja kirkossamme oli oikein mukava pirpanatunnelma. Kryptassa oli vielä herkkujakin tarjolla.

Kuva: Irene Huikkonen

Kasvo-
maalausta ja
itse tehtyjä
taitavasti
askarteltuja
pähineitä.

Pirpana ja porukat –piiri osallistui myös myyjäisiin. Kiitos **Irenelle, Lealle, Piialle ja Tiinalle**.

Nikolain-päivänä liturgian jälkeen lauloimme jouluisia lauluja Nikolainsalissa. Lapset askartelivat ja saivat kasvoihinsa hienoja maalauksia. Tiina oli suunnitellut ja myös itse toteutti hienon nukketheaterimuotoisen esityksen Pyhästä Nikolaista. Lapset ja aikuiset katselivat esitystä suurella mielenkiinnolla. Kiitos Tiinalle! Arpoja-kin myytiin, ja Piia oli koristanut pääpalkinnoksi kauniin piparkakkutalon. Tärkeänä apuna päivän onnistumiseksi oli Tampereen tiistaiseura, joka mm. lahjoitti joulupussit. KIITOS!

Tämän vuoden ensimmäinen

tapahtuma oli lauluhetki lapsille (23.1.). Kokoonnuimme tuttuun Nikolainsaliin laulamaan kanttorimme johdolla.

SUUNNITTELEMME TULEVAA ...

Maaliskuussa olisi tarkoitus äitien kokoontua nautiskelemaan ravintola Knossoksen antimista. Ajatuksena olisi käyttää myyjäisistä ja Nikolain-päivän arpajaisista saatuja rahoja. Päiväksi olemme valinneet perjantain 5.3. klo. 18.00. TERVETULO! Pöytävarauksen vuoksi, jos mahdollista, ilmoittautukaa Tiinalle tai Sarille.

Lasten pääsiäiseen olisi tarkoitus vähitellen valmistautua. Jonkinlainen suunnittelukokous teen juonnin merkeissä pidetään maaliskuun lopussa Nikolainsalin kerhohuoneessa. Päivästä päättämme ravintolaillan yhteydessä.

Kevään aikana keräämme lasten piirustuksia näyttelyä varten. Näyttely järjestetään Nikolainsalissa kevään aikana. Kaikenikäiset lapset ja nuoret osallistukaa! Piirustuksia vastaanottaa mm. kanslisti.

Kysymyksiinne *Pirpanat ja porukat* -piirin toiminnasta vastaavat **Tiina Eskelin**, puh. 040 587 4974 ja **Sari Takala**, 040 743 1315.

KIITOS

RAKKAAT YSTÄVÄNI: papisto, seurakuntalaiset ja Tampereen tiistaiseuralaiset. Te teitte minulle juhlan, jota en unohda! Jumala on halunnut, että ihmiset olisivat ystäviä keskenään!

Nina Suominen

ORTODOKSIKERHO PORISSA

Porin ortodoksiakerho käynnisti toimintansa viime syksynä. Kuluvaan kevään aikana on tarkoitus kokoontua viisi kertaa. Kerhoilloissa käydään läpi kirkon oppia ja tapoja. Porin kirkon eteisessä on kysymyslaatikko, johon voi kevään aikana laittaa kaikkia kirkkoa koskevia kysymyksiä nimettöminä. Isä Heikki vastaa kysymyksiin 18.3.

Kerhoillat pidetään Porin ort. seurakuntasalissa seuraavina torstai-iltoina klo 18: 4.3 (RL), 18.3 (HH), 25.3 (RL), 15.4 (HH) ja 13.5 (RL)

Nokian tiistaiseura

kokoontuu kerran kuussa torstaisin klo 18 jäsentensä kodeissa.

Seuraavat kokoontumiset ovat:

18.3. Leila Jaakkonen, Ketolanmäenkatu 6 D

22.4. Vappu Ella, Ruutanankatu 15, Siuro

27.5. Pirkko Holappa, Kalkuntie 15 D 4

TOIMINTAA PORISSA:

Porin seudun tiistaiseura ry.

Tiistaiseuraillat kirkossa tiistaisin klo 18:
24.2., 9.3., 23.3., 6.4., 20.4. ja 4.5.

Myyjäiset sunnuntaina 28.3.

Käspaikka/askartelukerho

Kerhoillat maanantaisin 23.2. ja 22.3 klo 17.00.
Tiistaiseuran puheenjohtaja Jorma Kudjoi, puh. 040 571 9137
Sihteeri Elli Honkala, puh. (02) 538 0891

Valkeakosken rukoushuoneen isännöitsijä vaihtui

Valkeakosken rukoushuoneen isännöitsijä **Armas Kaheinen** (76) luopui vuoden vaihteessa tehtävästään. Kaheinen hoiti kirkonisännöitsijän tehtäviä yli neljän vuosikymmenen ajan.

Uudeksi kirkonisännöitsijäksi kolmi-vuotiskaudelle 2004-2006 on valittu **Yrjö Kerisalo** (56). Kerisalo on toiminut lähes koko elämänsä ajan rukoushuoneen alttaripalvelijana ja hoitanut käytännön tehtäviä.

Tampereen seurakunta kiittää Armas Kaheista ja toivottaa Yrjö Kerisalon tervetulleeksi tehtäväänsä.

Elorannan erakkomajan tulevasta käytöstä

Kuva: Arja Pikkuharju

L avialla sijaitsevasta Elorannan tilasta luodaan ortodoksisen seurakunnan ylläpitämä hiljentymis- ja lepopaikka. Omalla yksinkertaisella tavallaan sen on tarkoitus palvella seurakuntalaisia ortodoksisen perinteen mukaisena rukoukseen vetäytymispaikkana sekä kaupunkielämän vastapainoksi jota mahdollisuus maaseutulomaan.

Erakkomaja-nimitys kuvanee parhaiten sitä tunnelmaa, joka Elorannan kävijälle välittyy. Tilan pää-

rakennuksen olohuoneessa on koti-alttari ja hengellistä kirjallisuutta hyvä valikoima. Päärakennuksessa on tilava hyvinvarusteltu keittiö, makuuhuone ja olohuone sekä hyväkuntoiset wc- ja suihkutilat. Yöpyminen on mahdollista enintään kahdelle pienseurueelle. Talousrakennuksen entiseen karjakeittiöön on rakennettu puulämmitteinen sauna pesuhuoneineen sekä pieni huone yöpymistä varten. Talousrakennuksessa on myös kangaspuut ja as-

kartelutilaa.

Noin kilometrin päässä sijaitsee paikallinen urheiluseuran ylläpitämä Tahostenniemen uimaranta sekä tanssilava. Kunnan ylläpitämä Myllynokan hiekkaranta sijaitsee kolmen kilometrin päässä. Idylliseen kyläkauppaan on matkaa seitsemisen kilometriä, ja erakkomajan vieressä käy kauppa-auto kerran viikossa.

Erakkomajan vuokraustoiminta aloitettaneen maaliskuun alussa. Sitä voivat vuokrata käyttöönsä yksittäiset henkilöt ja perheet kuin myös erilaiset toimintapiirit, käsityö- ja harrasteryhmät. Siellä voidaan järjestää kokouksia, rukoushetkiä, pienimuotoisia perhejuhlia yms.

Erakkomajaa on tarkoitus kunnostaa talkoovoimin. Esimmäiseksi talkooväkeä tarvitaankin ulkovoimien kunnostukseen ja maalaukseen. Porin seurakuntalaiset ovat lahjoittanut kirkonkellon, jolle rakennetaan kesällä kellotorni. Erakkomajan tiluksilla on mahdollisuus retkeillä, ja suunnitelmiin kuuluu vaeltajanristien ja niiden yhteyteen rakennettavien taukopaikkojen rakentaminen.

Erakkomaja antaa idylliset puitteet hiljentymiseen ja lepoon.

Arja Pikkuharju Terhi Lemivaara

Tule mukaan ikonostaasin kunnostamiseen!

Kuopion Pyhän Nikolaoksen katedraali täyttää 100 vuotta vuonna 2004. Kirkon ikonostaasi lukeutuu Suomen kansallisaarteisiin. Ikonostaasi on valmistettu puusta ja koristeltu kiilto-kultausmenetelmällä. Työn ovat aikoinaan tehneet Pietarissa silloiset kultaajamestarit, jotka työskentelivät myös tsaarin hovissa.

Nyt ikonostaasin kultauksen suorittavat pietarilaisten mestareiden opin saaneet suomalaiset kultaajamestarit. Ikonostaasin ikonit ovat myös Pietarissa maalatut. Ne ovat nyt konservoitavina Valamon konservointilaitoksessa.

Ikonien konservointi on arvokas ja myös rahaa vaativa toimenpide.

Konservointi on niin ikonostaasin kun ikonienkin osalta kulttuuriteko, joka säilyttää historiallisesti merkittävän kokonaisuuden jälkipolville.

Vetoamme nyt Teihin, että tulisitte mukaan tähän kulttuurityöhön ja antaisitte oman panoksenne tämän kansallisaarteen säilyttämisen puolesta. Keräyksen tarkoituksena on Kuopion Pyhän Nikolaoksen kirkon ja sen ikonostaasin kunnostaminen ja uusien ikonien hankinta.

Keräykseen on lääninhallituksen lupa n:o ISLH-2003-03935/Tu-52Pankkiyhteys on Sampo 800016-70962068

ORTODOKSINEN LÄHETYS RY:N vuosikokous Kouvolassa

- **6.3. klo 18.00** vigilia ja sen jälkeen seurakuntasalissa lähetyksiltä, jossa Ortodoksisen Lähetyksen ryhmämatkaan osallistuneet kertovat kokemuksistaan.

- **7.3. klo 10.00** liturgia ja sen jälkeen seurakuntasalissa lounas, vuosikokous ja lähetyshuila.

Jokainen huolehtii majoituksesta itse. Tiedusteluihin vastaa lähetyssihteeri **Maria Kurtén**, puh. (09) 135 2485, ortodoksinen.lahetyks@ort.fi

Kirkollamme on kaunis, rikas ja antoisa jumalanpalvelus- ja rukous-elämä. Tähän aikaan vuodesta kaikki tämä tulee esille aivan korostetusti, ja yksi syvälinen elämäämme ohjaava tarkoitus sillä on: "Että osaisimme suuntautua elämässä ja Jumalassa eteenpäin".

Monia kristittyjä askarrutti 300-luvulla sama ongelma kuin tänäkin päivänä: elävää sananjulistusta

tomos kehottaa tutkimaan, mistä muutos johtuu, ja esittää itse vastaukseksi vääränlaista ajankäyttöä ja huonoa seuraa. Hengellisten kirjoitusten lukemiselle heillä ei ollut koskaan aikaa, mutta kaikkeen muuhun aikaa kyllä riitti.

Krysostomos sanoo: "Kuka teistä, sanokaa minulle, kotiin päästyään ottaa käsiinsä kristillisen kirjan, käy läpi sen sisältöä ja tutkii kirjoituksia? Kukaan ei voi sanoa tekevänsä niin, mutta pelejä ja noppia on melkein jokaisessa kodissa. Kirjoja taas ei ole kuin muutamissa".

Aikaa hengelliselle lukemiselle

Kuullessani, mitä naapuriseurakuntien isät ja TL Mika Viljanen ovat kirjoittaneet tähän lehteen, tuli heti vaikeuksia. Ottaako aiheeksi talvi vai kesä? Ei autanut kuin mennä kauppaan ja ostaa kirja, joka ei jättäisi kylmäksi eikä toisaalta hikoiluttaisi liikaa. Kirjan nimi on: *Johannes Krysostomos II* (Valamon luostari). Munkki **Serafinin** johdantosanoissa tulee esille Krysostomoksen saarnojen raamatukeskeisyys. Muiden varhaisten kirkkoisien tavoin hän rakastaa Raamattua ja pitää sitä yliveritaisena auktoriteettina ja ohjenuorana. Edelleen hän uskoo, että Raamatun sana vaikuttaa ihmiseen vääjäämättä, vaikka tämä ei edes ymmärtäisi joka sanaa. "Jos olemme lakkaamatta keskittyneet kirjoituksiin, saamme oppia sekä oikean opin että täydellisen elämän", hän lupaa.

Elämme kirkkovuoden aikaa, jolloin ainakin luonnossa ja ulkoisesti valoisuus valtaa alaa hämähäydeltä. Paastonaika ja kirkkovuoden jumalanpalveluselämä kehottaa meitä entistä syvälinempään itsetutkisteluun, että meissä vallitseva hämärä hengettämyys muuttuisi valoisaksi hengellisyydeksi. Vanhan testamentin profetat, Herran edelläkävijä ja kastaja Johannes, vanhurskas Simeon ja monet muut ihmiset tunsivat Raamatun ja sen mitä heidän elämässään oli tapahtunut tai oli tapahtumassa. Jumalan innoittamina pyhinä heillä oli kyky ja jumalallinen viisus nähdä myös ajassa eteenpäin sekä nähdä Jumalan koskettava käsi heidän ympärillään oleviin tapahtumiin. He eivät kuuluneet niihin, jotka elävät menneisyydessä, he ovat suuntautuneet Jumalassa eteenpäin.

kuunnellessaan heidät valtasi hengellinen into, mutta kirkon ulkopuolella liekki hiipuu nopeasti. Krysos-

Hyvää paaston aikaa, siunattua pääsiäistä, ja palauttakaa seurakunnalta lainassa olevat kirjat! □

PYHÄ HENKI ja kirkon katolisuus

Pyhä Henki ja Kirkon katolisuus olivat **Nikean metropoliitan Johanneksen** alustuksen teema *Ortodoksisen Veljestön* syyspäivillä Turussa. Hän selvitti ensin, mitä tarkoittaa katolisuus alkuperäisessä merkityksessään. Sana on kreikkaa ja merkitsee suomennettuna *kaikkialla olevaa, yleistä*. Kirkko on tarkoitettu kaikkialla toimivaksi, ja toisaalta sillä on traditiiossaan koko totuus, jonka Kristus on meille apostolien kautta antanut. Sanalla on siis sekä maantieteellinen että opillinen ulottuvuus.

Kirkosta käytettiin joskus harvoin vanhalta ajalla myös sanaa *ortodoksinen*, joka sekin on kreikkaa ja tarkoittaa alkuaan sekä *oikein uskavaa* että *oikein ylistävää*. Slaavin kielessä vastaava sana on merkitykseltään kuitenkin "puolentunut" ja tarkoittaa ainoastaan oikein ylistävää.

Pyhä Henki toimii missä tahansa eikä ole meistä ihmisistä riippuvainen. Mutta Jumala on järjestyksen Jumala, ja meille Pyhä Henki toimii nimenomaan Kirkon katolisuudessa, sen rakenteissa ja elämässä: ne kaikki heijastavat katolisuutta. Apostolien kokouksen päätös vuonna 52 Jerusalemissa pidetyssä kokouksessa alkaa sanoilla: "*Pyhä Henki ja me olemme päättäneet...*" Ekumeeniset synodit eli piispojien yleiset kirkolliskokoukset jatkavat tällä samalla periaatteella.

Ekumeenisissa synodeissa tehdyt päätökset velvoittavat näin ollen kaikkia Kirkkoon kuuluvia. Koska Kirkon opetuksen tulee ilmaista yhteistä uskoa, saa jumalanpalveluksissa lukea vain kanonisia Raamatun kirjoja, ja saarnan tulee rakentua päivän evankeliumin pohjalta. Jumalanpalveluksissa ei saa myöskään laulaa muita kuin kanonisia tekstejä.

Yhteisissä jumalanpalveluksissa käytetään myös samoja yhteisiä rukouksia - mikä ei tarkoita sitä, etteikö yksityinen Kirkon jäsen voisi omassa yksityisyydessään rukoilla myös omin sanoin. Kirkolliskokousten päätökset velvoittavat erityisesti piispoja, jotka voivat toki toimia hyvinkin itsenäisesti, mutta vain tehtyjen yhteisten päätösten ja synodien perinteen puitteissa. Alun alkaen piispojien pitikin koontua yhteisiin neuvonpitoihin vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Kaikki suuret päätökset on siis tehty ekumeenisissa synodeissa. Niihin ei lännen patriarkka eli paavi kuitenkaan itse osallistunut, vaan lähetti edustajansa sinne - vaikka olikin toinen kutsun ja pöytäkirjan allekirjoittaja. Toinen allekirjoittaja oli Bysantin keisari, mistä syystä kirkolliskokousten päätökset tavallaan saivat idässä lain voiman maallisessakin mielessä.

Ensimmäinen ekumeeninen synodi pidettiin v. 325 Nikeassa ja seitsemäs eli toistaiseksi viimeinen vuonna 787, sekin Nikeassa. On siis kulunut yli tuhat vuotta viimeisestä suuresta synodista, ja maailmassa on ehtinyt tapahtua paljon asioita, joita ei tuolloin ole voitu edes aavistaa. Niinpä jo yli 30 vuoden ajan on suunniteltu kahdeksannen kokouksen koolle kutsuamista tavoitteena Kirkon katolisuuden varjeleminen ja nykyajan tilanteesta ilmentäminen. Valmisteluja on tehty vuodesta 1968 alkaen, mutta vielä ei kyetä varmuudella sanomaan, milloin synodi kokoontuu. Esteenä on joissakin tapauksissa kirkkopoliittikka, vaikka yhteisestä opista vallitsee yksimielisyys.

Oiti Kotamo

PYHÄKÖT:

Turun kirkko, Pyhän marttyyrikeisarinna Aleksandran muistolle
Yliopistonkatu 19, puh. (02) 277 5443
Isännöitsijä Leena Nordanberg, puh. 233 4023
Rauman rukoushuone, Pyhän Nikolaoksen muistolle, Länsikatu 10
Vahtimestari Christina Heino, puh. (02) 822 5007
Isännöitsijä Miila Liinanotko, puh. (02) 823 5124
Salon rukoushuone, Pyhän Ristin muistolle, Uskelankirkkotie 23, puh. (02) 731 2727
Isännöitsijä Arvo Hoppo, puh. (02) 731 1442

Yliopistonkatu 19 B 3
20100 TURKU

JUMALANPALVELUKSET

Toimitukset: lit liturgia, vig vigilia

Toimittajat: PR Petri Ratilainen, PT Pasi Torhamo, ID Ion Durac, JM Jouni Mäkelä, DD Daniela Durac, AN Antti Narmala, JK Jorma Kudjoi, ML Marianna Länne, VT Viktor Turhanen, TS Seppo Siili

HELMIKUU

la 21.2. klo 18 vigilia VT PT
su 22.2. klo 10 liturgia VT PT
klo 18 ehtoopalvelus PR PT
sovintosunnuntai
ma 23.2. klo 18 katumuskanoni PR JM
ti 24.2. klo 18 katumuskanoni PR PT
ke 25.2. klo 10 paastoliturgia PR JM
klo 18 katumuskanoni PR PT
to 26.2. klo 18 katumuskanoni VT PT
la 28.2. klo 18 vigilia PR PT
su 29.2. klo 10 liturgia PR PT

MAALISKUU

ke 3.3. klo 18 paastoliturgia PR PT
la 6.3. klo 18 vigilia SC PT
su 7.3. klo 10 liturgia, **slaaviksi** SC PT,
palvelukset toimittaa Sergius
Colliander. Viikonloppuna on
mahdollisuus venäjänkieliseen
synnintunnustukseen.
ke 10.3. klo 18 paastoliturgia PR JM
la 13.3. klo 18 ehtoopalvelus PR PT
Karjalanliiton hengelliset päivät
su 14.3. klo 10 liturgia, **slaaviksi** PR PT
ke 17.3. klo 18 paastoliturgia ID JM
la 20.3. klo 10 liturgia, **romaniaksi** ID DD
klo 18 vigilia ID JM
si 21.3. liturgia ID JM
ke 24.3. vigilia ID PT
to 25.3. liturgia ID PT,
Neitseän Marian ilmestys
la 27.3. vigilia PR PT
su 28.3. liturgia PR PT
ke 31.3. paastoliturgia PR JM

HUHTIKUU

la 3.4. klo 18 vigilia PR PT
su 4.4. klo 10 liturgia PR PT
ma 5.4. klo 18 aamupalvelus ID JM
ti 6.4. klo 18 aamupalvelus PR PT
ke 7.4. klo 10 paastoliturgia PR JM
klo 18 aamupalvelus ID PT
to 8.4. klo 10 liturgia PR PT
klo 18 aamupalvelus PR PT,
12 evankeliumia
pe 9.4. klo 10 hetkipalvelus VT PT
klo 14 ehtoopalvelus PR PT

la 10.4. klo 18 aamupalvelus PR PT
klo 10 liturgia, **slaaviksi** ID PT
klo 23.30 pääsiäisyön-
palvelus PR PT
su 11.4. klo 16 ehtoopalvelus PR PT,
lasten pääsiäinen
ma 12.4. klo 10 liturgia, **slaaviksi** PR PT
ke 10.4. klo 10 liturgia ID PT,
koululaispalvelus
la 17.4. klo 18 vigilia ID PT
su 18.4. klo 10 liturgia ID PT
ke 21.4. klo 18 iltarukous PT
to 22.4. klo 18 vigilia VT PT
pe 23.4. klo 10 liturgia VT PT,
Pyhä Aleksandra
la 24.4. klo 18 vigilia VT PT
su 25.4. klo 10 liturgia VT PT
ke 28.4. klo 18 iltarukous PT

TOUKOKUU

su 2.5. klo 10 liturgia ID JM
ke 5.5. klo 18 iltarukous PR
la 8.5. klo 18 vigilia PR PT
su 9.5. klo 10 liturgia PR PT
ke 12.5. klo 18 iltarukous JM
la 15.5. klo 18 vigilia PR PT
su 16.5. klo 10 liturgia, **slaaviksi** PR PT
ke 19.5. klo 18 vigilia PR JM
to 20.5. klo 10 liturgia PR JM,
Herran taivaaseen astuminen
la 22.5. klo 18 vigilia PR PT
su 23.5. klo 10 liturgia PR PT
ke 26.5. klo 18 iltarukous PR
la 29.5. klo 18 vigilia PR PT
su 30.5. klo 10 liturgia PR PT

Rauman rukoushuone, Länsikatu 10

la 21.2. klo 18 vigilia PR JM
su 22.2. klo 10 liturgia PR PT
to 26.2. klo 18 katumuskanoni PR JM
ke 3.3. klo 18 paastoliturgia PR JM
la 20.3. klo 18 vigilia VT PT
su 21.3. klo 10 liturgia VT PT
ti 6.4. klo 18 aamupalvelus ID JM
to 8.4. klo 18 aamupalvelus ID JM,
12 evankeliumia
la 10.4. klo 10 liturgia

la 22.5. klo 18 vigilia ID JM
su 23.5. klo 10 liturgia ID JM

Salon rukoushuone, Uskelankirkkotie 23

ma 23.2. klo 18 katumuskanoni TS PT
la 6.3. klo 18 vigilia ID JM
su 7.3. klo 10 liturgia ID JM
ke 17.3. klo 18 paastoliturgia PR PT
la 3.4. klo 18 vigilia ID JM
su 4.4. klo 10 liturgia ID JM
ke 7.4. klo 18 aamupalvelus PR JM
ma 12.4. klo 10 liturgia ID JM
su 2.5. klo 10 liturgia PR PT
ke 19.5. klo 18 vigilia ID PT
to 20.5. klo 10 liturgia ID PT,
Herran taivaaseen astuminen

Eura, Kauttuan seurakuntakoti

la 27.3. klo 10 liturgia ID JM

Harjavalta, ev.lut. seurakuntatalo

la 28.2. klo 10 liturgia ID JM
la 29.5. klo 10 liturgia ID JM

Loimaa, ev.lut. seurakuntatalo

ke 31.3. klo 18 paastoliturgia ID PT
la 8.5. klo 10 liturgia

Uusikaupunki

la 21.2. klo 10 liturgia ID PT
la 22.5. klo 10 liturgia ID JM

VUOSILOMAT:

Petri Ratilainen
19.-26.3., 15.-19.4.2004
Jouni Mäkelä
13.-30.4.2004

Kirkkoherranvirasto: puh. (02) 277 5440, fax (02) 277 5441, sähköposti: turku@ort.fi
avoinna ma, ti, to klo 10.00-13.00, ke klo 14.00-18.00, perjantaisin suljettu

Seurakuntasihteer: Nina Lasarov

Kirkkoherra Petri Ratilainen puh. (02) 277 5444, 041 430 1285, kotipuh. (02) 244 2105, sähköposti: petri.ratilainen@ort.fi

Kanttori Pasi Torhamo puh. 239 3848, 040 835 8360, sähköposti: pasi.torhamo@ort.fi

Seurakuntalehtori Paula Ratilainen kotipuh. (02) 234 5058, 050 596 0514

Matkapapisto: Pastori Ion Durac kotipuh. (02) 438 4939, 040 516 6741, sähköposti: idurac@surfeu.fi

Kanttori Jouni Mäkelä kotipuh. (02) 250 0137

TURUN TIISTAISEURA

Pj. isä Ion Durac, puh. (02) 438 4939

Vpj. Helvi Määttä, puh. (02) 238 1666

Siht. Birgitta Viinikka puh. (02) 235 3267

Tiistaiseurailat jatkuvat edelleen kevätkaudella 20.1.04 alkaen joka toinen tiistai.

Tiistaiseura kokoontuu Turun kirkon seurakuntasalissa, Yliopistonkatu 19.

Aiheina illoissa keskustelemme ortodoksisen kirkon juhlapyhistä ja niiden merkityksestä sekä käsittelemme ajankohtaisia kirkollisia kysymyksiä.

Turun Tiistaiseuran vuosikokous pidetään 17.2.2004 klo 16.30 Turun seurakuntatalossa, Yliopistonkatu 19 B. Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät asiat.

TERVETULOA !

RAUMAN TIISTAISEURA

Pj. Laura Korsi, Brysseli, sähköposti: laura.korsi@utu.fi

Vpj. Ulla Raula, puh. (02) 823 9735,

sähköposti: ullaraula@suomi24.fi

Tied./em. Helena Virta, puh. 044 368 1207,

sähköposti: helena.virta1@luukku.com

Tiistaiseura kokoontuu opintokerhona 27.01. alkaen joka toinen tiistai Rauman Pyhän Nikolaoksen rukoushuoneessa klo 18. Opintoteema on *Kristillinen tapakulttuuri*. Samalla valmistamme virpovitsat, joilla koristamme kirkkokuoneen palmusunnuntaiksi

Tapahtumia keväällä:

la 3.4. pääsiäismyyjäiset

la – su 10. – 11.04. retki pääsiäisliturgiaan
Tapahtumista ilmoitetaan UR:n YHDISTYKSIÄ- palstalla

Taidenäyttely Siveltimen- vetoja Turussa

”Laatokka edessä peilitynensä; otin liidut ja palan paperia, käki kukkui 16 kertaa - oli haltioitunut olo ja aivan käsittämätön tunne”. Näin kertoo **Urho Lossi** näyttelynsä **Siveltimenvetoja** avajaisissa Turun seurakuntasalissa joulukuussa 2003.

Luonnon monipuolisuus, valot ja varjot, elämä ja kuolema – kaikki osana suurta kokonaisuutta. Ilman valoa ei ole elämää, ei elämää ilman kuolemaa, eikä kuolemaa ilman elämää. Nämä kaikki sekä vuorokauden ja vuoden ajat näkyvät selvästi hänen töissään.

Usko Jumalaan näkyy Urho Lossin töissä milloin vuoristomaisemina, milloin siltoina ja kaariholvina, ja perillä loistaa määränpään valo. ”Isä Johanneksen luola-koulu” rukoukseen kumartuneina hahmoina ja seuraavan luolan valaiseva lähde luo kontrastin nykyajan pinnalliselle elämälle kirjavine surfailijoineen läheisellä lahdella. Tämä näkymä näyttelyyn saapuvalla katsojalle synnyttää jännitteen, lauetakseen viimeistään katsellessaan ikoneita, joissa näkyy asteettainen herkän maalaustavan löytyminen.

Perspektiivin taitava ja korostunut käyttö tuo katsojalle kokemuksen jatkuvasta kulkemisesta, liikkeestä kohti valoa muurien toisella puolella. Tyypillistä on valon kajastus – vaikka kuinka pienenä toivon kipinä, siellä toisella puolella, taivaassa.

Taiteilijalla on kyky muuttaa naturalistinen aihe rohkean abstraktiseksi näkymäksi. Teoksen ”Etsin kotiani” Urho kertoo sen syntyneen lehtikuvasta, jossa henkilö mustavalkoinen valokuva kädessään etsii kotiaan moderniksi muuttuneessa Portsassa. Maalausta edelsi oman vanhan kodin etsiminen Mantsin saarelta Laatokalla.

Tuottelias Urho Lossi kertoi näyttelyn syntyneen perheen kannustuksesta.

**Riittästiina Strengell
Paavo-Juhani Tarna**

TURUN SEURAKUNNALLISIA TIETOJA 30.10.2003-30.1.2004

KASTETUT

Jormanainen Emma Kaarina
- poikaa, 1 tyttö, yhteensä 1

SEURAKUNTAAN MUUTTANEET

Ananin Eija Marjut Monica
Dubenko Elena
Ekman Raisa Orvokki
Gavalas Sanjaana
Ivanova Margarita
Jenu Kari-VeikkoJuhani
Jeskanen Erkki Juhani
Kurvinen Jekaterina
Lehtonen Tuomas
Leppik Nadezda

Lindberg Ossi Einovits
Magkoutas Evangelos
Miettinen Jaana Sarianna
Mondonen Anna-Maria
Nerman Artjom
Niemelä Ulla Kaarina
Petukhov Vladimir
Podleski Ruslan
Ratilainen Lyudmila
Sautré Jean-Philippe Pierre Louis
Semenova Mariana
Shakhov Sergiy
Slavgorodska Svetlana
Strengell Riittästiina
Tarna Paavo-Juhani

Väisänen Niko Kalervo
12 miestä, 14 naista, yhteensä 26

IKUINEN MUISTO

Eloranta Eeva 82 v
Haaviomaa Georgij 65 v
Jortikka Lempi 79 v
Keloniemi Jaakko 80 v
Malanin Nikolai 90 v
Saario Ludmila 79 v
Urtjeff Peter 90 v
Uschanoff Viktor 60 v
Uschanov Marina 91 v
Vittaniemi Vera 88 v
5 miestä, 5 naista, yhteensä 10

SEURAKUNNASTA MUUTTANEET
12 miestä, 11 naista, yhteensä 23

VÄKILUVUN MUUTOS -6

..

TILASTOTIETOJA VUODELTA 2003

Kastettuja 26
Kuolleita 27
Kirkkoon liittyneitä 58
Kirkosta eronneita 24

SEURAKUNNAN JÄSENMÄÄRÄ:
2508

LOIMAAN SEUDUN TIISTASEURA

Sihteeri Liisa Nikula, puh. (02) 762 7704,
ilmoittaa kokoontumisista.

RAISION TIISTASEURA

Pj. Anneli Haapaniemi, puh. 050 329 6618.
ti 17.2. klo 13 Helge ja Terttu Uusitorpalla, Sorolaisenkatu 1 A
ti 16.3. klo 13 Yrjö ja Anneli Haapaniemellä, Frälssintie 7 A 5
ti 13.4. klo 13 Onni ja Mirja Kuusmin-Nurmella,
Lumparlankatu 1 A 12..

SALON TIISTASEURA

Pj. Olli Forssen, Kärkänkatu 11, 24130 Salo,
puh. (02) 733 2504, vpj. Arvo Hoppo,
Salaistentie 10, 24240 Salo, puh. (02) 731 1442.

Vuosikokous **24.2.2004**. Sen jälkeen kokoontutaan tsasounal-
la 16.3., 6.4., 27.4., 18.5. ja 1.6.2004 Taina Kieman kesäasun-
nolla Mathildedahlissa. Kellonaika on joka kerralla 18.00.
Taina Kieman mökille lähdetään Salon torilta klo 17.30.

VEHMAAN TIISTASEURA

Pj. Aulis Koskinen, Laukpellontie 50
23210 Vehmaa, puh. (02) 4331 854.

VALAMON YSTÄVÄT Turun osasto

Pj. kirkkoherra Petri Ratilainen, puh. (02) 244 2105,
041 430 1285
vpj. rovasti Viktor Turhanen, puh. (02) 432 9411
siht. Maritta Koskinen, puh. 040 550 6348
Valamon Ystävien yleisöillat järjestetään joka kuukauden
kolmas maanantai. Kunkin illan ohjelma alkaa klo 17.30
seurakuntatalissa kahvi- ja teetarjoilulla, jonka jälkeen on
esitelmä, joka tarjoaa mahdollisuuden tutustua ortodoksisen
kirkon perinteeseen ja hengelliseen elämään.
Tilaisuudet ovat avoimia kaikille. Tervetuloa mukaan!
Ma 16.2. Vuosikokous ja Viktor Riissanen: Läpinäkyvä maailma
Ma 15.3. Matt Luik: Kirjojen konservointi, Åbo akademi
Ma 19.4. René Gothoni: Athos-vuori
Ma 17.5. Kevätretki Wanhaan Turkuun

Pyhiinvaellus Heinäveden Valamoon 22.-24.10.2004.
Tiedustelut sihteeriltä.

Valamon kansanopiston ikonimaalausryhmät

Turussa ja Salossa,
ohjaaja Ulla Tschurbanoff, puh. (02) 244 4652, 040 705 0307

Turun ortodoksisen kirkon kuoro

Johtaja kanttori Pasi Torhamo, p. 040 835 8360.
Lisätietoja saa kanttorilta.

Karjalan luostareista kertova valokuvanäyttely seurakuntatalissa 11.3.-19.3.2004

Turun äiti-lapsi -kerho

Viime syksynä perustettiin Turkuun äiti-lapsi -kerho.
Tällä hetkellä kerhossa on mukana aktiivisesti viisi äitiä
lapsineen. Lapsista kolme on poikia: **Onni** 5 v., **Lenni** 3 v.
ja **Vilhelm** 2 v. Tyttöjä edustavat **Saara** 14 v.,
Anastasia 3 v., **Venla** 2 v., **Anastasia** 1 v. ja **Silja** 10 kk.
Syksyn aikana tapasimme viisi kertaa, toisinaan vain
rupateltiin mukavia ilman erityistä ohjelmaa, mutta
yhdessä tehtiin myös paljon. Kävimme liturgiassa,
retkellä Kuralan Kylämaässä ja joulun alla leivottiin
pipareita. Olemme pääasiallisesti kokoontuneet seura-
kuntatalolla, joko keittiössä tai kerhohuoneessa. Mukaan
mahtuisi lisääkin äitejä ja lapsia. Tapaamme yleensä
viikonloppuisin. Tämän kevään ensimmäinen tapaaminen
oli 10.1., ja yhdessä isä Petrin kanssa suunniteltiin
kevään ohjelmaa.

Toivotamme lämpimästi tervetulleiksi kaikki innostuneet
mukaan, kehitetään yhdessä vireää äiti-lapsi -toiminta
Turun seurakuntaan! Lähempänä pääsiäistä postitetaan
"kutsut" lapsiperheille pääsiäispalvelukseen.

Kevään 2004 ohjelma:

- 14.2. klo 16 leivotaan ystävänpäivän pullia
seurakuntatalolla
6.3. klo 16 isä Petri tutustuttaa "kirkkotapoihin",
tapaaminen kirkossa
3.4. klo 16 tehdään virpovitsoja seurakuntatalolla
ja mennään vigiliaan
11.4. klo 16 lasten pääsiäinen kirkossa
24.4. klo 14 luontoretki Tammenterhon
opastuskeskukseen Ruissaloon
15.5. klo 15 ulkoillaan Seikkailupuistossa ja
Lintupuistossa
30.5. klo 10 Kevätretki Zoolandiaan
(retkipäivä saattaa vielä muuttua)
Jos haluat lisätietoja tai Sinulla on kysymyksiä,
voit vaikkapa soittaa: **Hannele Kontsas-Vähäsilta**,
puh. (02) 237 6544 tai 040 570 1326.
Tavataan äiti-lapsi -kerhossa!

Литургия

на церковнославянском языке

совершается в Турку
в воскресенье 7-го марта в 10 часов,
в день памяти свт. Григория Паламы,
в храме св. мученицы Александры

После службы беседа и чаепитие в приходском зале

Служит и беседу ведет священник Сергей Коллиандрер,
который также принимает на исповедь на русском языке
за всенощной, начинающейся в 18 часов в субботу 6-го марта
(всенощная на финском языке).

Paastonaika ja katumus

On alkamassa iloinen ja toivottavasti hyväntuulinen paastonaika. Kuljemme Jeesuksen kanssa kohti Jerusalemiä. "Kun paastatte, älkää olko synkän näköisiä niin kuin tekopyhät. He muuttavat muotonsa surkeaksi, jotta kaikki varmasti huomaisivat heidän paastoavan. Totisesti: he ovat jo palkkansa saaneet." (Matt. 6:16)
Tässä Jeesuksen ohje paastoajalle.

Monille tuttu **Alexander Schmemmann** pohtii paaston olemusta kirjassaan *Suuri paasto* ja löytää sen omimman sisällön suurta paastoa edeltävän viikon keskiviikon ehtoopalveluksen veisusta: "Paastokevät on tullut! Katumuksen valo! Veljet, puhdistautukaamme kaikesta pahasta, huutaen Elämänantajalle: Kunnia olkoon Sinulle, oi ihmisiä rakastava."

Asettuminen auringonvaloon

Kevät on osuva paaston vertauskuva. Keväällä kaikki on aluksi paljasta ja jopa rumaa. Mutta tähän liittyy lupaus kesän uudesta kasvusta, lämmöstä ja valosta. Siksi minulle sanat: "Paastokevät on tullut! Katu-

muksen valo!" merkitsevät toivon ilosanomaa. Schmemmannin sanoin: "Suuri paasto on sitä, että ihminen löytää uudelleen uskonsa, mutta se on myös sitä, että hän löytää uudelleen elämänsä, sen jumalallisen merkityksen ja pyhän syvyyden."

Mutta rohkenemmeko me asettua auringonvaloon, Kristus-valoon, paljaina ja synnin rumentamina? Mitä ajattelemme katumuksesta? Onko se taas kerran yksi Kirkon vuotuisista vaatimuksista, joka on ulko-naisesti täytettävä? Ymmärrätkö, että asettuminen paljastavaan Kristus-valoon on minulle annettu mahdollisuus tulla yhä enemmän sellaiseksi, kuin Jumala on minut tarkoittanut: hänen omaksi lapsekseen?

Mitä sana 'synti' minulle viestii?

Sakkeuksen synti

Suurta paastoa edeltävät sunnuntait opastavat meitä viisauteen paastotamisessa. Sakkeuksen sunnuntaina meille annetaan esimerkki siitä, mitä paastossa merkitsevät sanat 'kohtuullinen' ja 'oikeudenmukainen'. Sakkeus oli huomannut, että hänen toimintansa ei ollut oikeudenmukaista eikä kohtuullista. Hän oli elänyt sekä kohtuuttomuudessa että epäoikeudenmukaisesti. Hän lupasi jakaa puolet omaisuudestaan köyhille.

Kohtuuttomuutensa tullien perimisessä Sakkeus aikoi hyvittää nelinkertaisena. Hänelle oli valjennut, että hänen pahoinvointinsa aiheuttajalla oli yhteinen nimittäjä: synti, ja että hänen lähellään eli sellaisia, joilta puuttui toimentulo täydellisesti. Hänellä oli mahdollisuus auttaa lähimmäisiään. Mutta hänen oli ensin tunnistettava itsessään tuo synti ja annettava sille nimi.

Jeesus otti vastaan Sakkeuksen katumuksen ja hyväksyi täydesti tämän elämänparannukseen tähtäävän suunnitelman. Jeesus ei esittänyt Sakkeukselle minkäänlaisia vaatimuksia. Sakkeuksen päätös syntyi hänen sydämessään vapaaehtoisesti.

Paasto on aina vapaaehtoista

Juuri tässä meilläkin on omat mahdollisuutemme. Paaston ja katumuksen on oltava aina vapaaehtoisia, sydäimestä nousevaa halua elää Jumalan tahdon mukaan. Jeesuksen opetuksen tärkein aihe on tämä tutu: "Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydäimestäsi, koko sielustasi ja mielestäsi. Tämä on käskyistä suurin ja tärkein. Toinen yhtä tärkeä on tämä: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi." (Matt. 22:37-39)

Sakkeus opettaa käytöksellään meille tämän: teoilla, joita sanotaan synniksi, on aina nimet. Jos et tiedä syntiesi nimiä, ota esiin kymmenen käskyn laki ja käytä mielikuvitustasi soveltaessasi sitä tekemisiisi. On kyse konkreettisista, kouraantuntuvista, arkipäiväisistä valinnoista ja teoista. Jokaisen katumuksen on määrä olla ainutlaatuinen - ja voisi-ko sanoa: itsensä näköinen. Jeesus halusi vierailla Sakkeuksen kodissa. Hän haluaa suurena paastona vieraila meidän jokaisen luona. Katumuksen mysteeri, katumuksen salaisuus on annettu tähän tarkoitukseen. On kyse Jeesuksen hyvältä kuulostavas-

Ortodoksinen veljestö kokoontui

Ortodoksinen Veljestön syyspäivät pidettiin Turussa marraskuun viimeistä edellisessä viikonvaihteessa. Lauantaina ennen vigilian alkamista kirkkoherra **Petri Ratilainen** toimitti panihidan, jossa muisteltiin tuonilmaisiiin siirtyneitä Veljestön perustajajäseniä. Vuonna 2004 on kulunut 60 vuotta siitä, kun joukko nuoria pappeja kokoontui pappismunkki **Paavalin** kutumana Uuteen-Valamoon järjestöä perustamaan. - Vigilian jälkeen nautitun iltateen aikana KP **Nikean metropoliitta Johannes** puhui teemasta *Pyhä Henki ja Kirkon katolisuus*.

Sunnuntain liturgiassa papisto - rovastit **Viktor Turhanen** ja OV:n johtaja **Leo Iltola**, pastori **Leevi Saatsi** ja diakoni **Jukka Korpela** - palveli yhdessä metropoliitta Johanneksen kanssa. Ruokailun ja kirkkokahvien jälkeen professori **Jukka Korpela** kertoi kristinuskon leviämisestä Pohjois-Venäjälle ja Karjalaan viimeisimpien tutkimusten valossa. Ne osoittavat mm., että Konevit-san luostari mitä todennäköisimmin on Valamoa vanhempi.

Turun Tiistaiseura ja Valamon Ystävät Turussa olivat huolehtineet tarjoilun järjestämisestä sekä lauantai-iltana että sunnuntaina muistaen, että elämme joulupaaston aikaa. Siitä heille lämmin kiitos. Kaiken kaikkiaan Turussa saattoi aistia vireän hengen ja elämänilon.

Oiti Kotamo

ta lupauksesta tulla luoksemme, vie-
raaksemme.

Paasto ja rakkaudenteot

Paastokevät on tullut! Katumuksen valo! Tässä on lahja, jonka sinettinä on Kristuksen ylösnousemus. Meidän on tartuttava tähän lahjaan. Ilman omaa aktiivisuuttamme huijaamme itseämme, sillä meidän hengellisyytemme on määrä pukeutua aina konkreettisiin tekoihin, niin kuin Jumalan Poikakin tuli ihmiseksi. Ruokapaastonkin tehtävä on tukea haluamme rakkaudentekoihin. Nälkäisenä on helpompi asettua niiden asemaan, joilta puuttuu ilman omaa syytään suuhunpantavaa. Tuomiosunnuntain evankeliumin vakavassa mutta sittenkin iloisessa sanomassa on tästä selvä opetus: ”Sitten kuningas sanoo oikealla puolellaan oleville: *’Tulkaa tänne, te Isäni siunaamat. Te saatte nyt periä valtakunnan, joka on ollut valmiina teitä varten maailman luomisesta asti. Minun oli nälkä, ja te annoitte minulle ruokaa. Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa. Minä olin koditon, ja te otitte minut luoksenne. Minä olin alasti, ja te vaatetitte minut. Minä olin sairas, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankeudessa, ja te tulitte minun luokseni.*” (Matt. 25:34-36)

Tie on kivinen ja rosoinen

Kristuksen rakkauden eläväksi tekevän lahjan koskettamina olemme omalta osaltamme vastuussa Jumalan valtakunnasta. Meidät tuomitaan sen mukaan, olemmeko hyväksyneet tämän vastuun vai emme, olemmeko rakastaneet vai kieltäytyneet rakastamasta, niin kuin tuomiosunnuntain evankeliumista kuulemme. Katumuksen tie on kivinen ja rosoinen, mutta meille syntien lukkojen taakse sulkeutuneille on luvassa Tuomaan kokemus: *Oi Kristus Jumala, sinä, Elämä, nousit niin kuin aurinko sinetöidystä haudasta ja tulit, oi kaikkien ylösnousemus, lukittujen ovien taakse opetuslastesi eteen ja heidän kauttaan uudistat meissä totuuden hengen suuresta laupeudestasi. Sinun tultuasi sisään lukittujen ovien taa Tuomas tutkivalta kädellään koski elämänantavaa kylkeäsi, oi Kristus Jumala, ja niin hän muiden apostolien kanssa hudahti sinulle: Sinä olet minun Herrani ja Jumalani.* □

elämässäni? Pidätkö Jumalaan ahkerasti yhteyttä keskustelemalla Hänen kanssaan niin kuin läheisimmän ystävän ja rakastetun kanssa avoimesti ja luottamuksellisesti? Olenko valmis kysymään elämäni eri tilanteissa, mikä on Jumalan tahto ja sitten toteuttamaan Hänen tahtoaan käytännön elämässä?

Suhteeni lähimmäisiin. Palvelenko ja rakastanko todella Kristusta lähimmäisessäni?

Miten valmistaudun katumuksen sakramenttiin?

Kirkon muiden pyhien toimistusten ja sakramenttien tavoin myös katumuksen sakramenttiin osallistuminen vaatii meiltä sisäistä valmentautumista, oman elämämme, tekojemme, motiiviemme ja asenteidemme rehellistä tarkastelemista ja punnitsemista. Tärkein asia, jota Jumala lopulta meiltä kysyy, on se, onko meillä rakkautta, rakastammeko me? Rakkaus on kaiken kriteeri, ja sen vuoksi se on myös katumuksen sakramentin keskeisin asia: rakkaudesta ihmisiä kohtaan Jumala tuli maan päälle, rakkaudesta meitä kohtaan Hän antaa kaikki rikkomuksemme ja syntimme anteeksi silloin, kun me ne Hänelle rippi-isämme läsnä ollessa tunnustamme ja kun me Jumalan avulla tahdomme jälleen kasvaa rakkaudessa Jumalaa ja lähimmäistämme kohtaan.

Ennen synnintunnustukselle saapumista meidän kunkin olisi syytä tutkia tuota rakkautta kolmen suhteen kautta: Mikä on minun suhteeni Jumalaan? Mikä on minun suhteeni lähimmäisiini? Mikä on minun suhteeni oman itseeni?

Suhteeni Jumalaan. Onko Jumala elämäni todellinen keskus ja päämäärä, josta käsin minä arvioin elämäni muita asioita vai onko elämäni keskuksena jokin muu? Millä tavoin tämä ilmenee

Olenko valmis luopumaan jostakin minulle arvokkaasta lähimmäiseni vuoksi? Olenko valmis täyttämään lähimmäiseni tahdon? Olenko unohtanut itseni toisten tähden? Pyydätkö ja annanko aina ilman mitään ehtoja anteeksi?

Suhteeni omaan itseeni. Millä tavoin olen pyrkinyt kasvamaan ihmisenä kohti Jumalan kaltaisuutta rakkaudessa? Näenkö selvästi Jumalan minulle antamat lahjat. Käytänkö niitä Jumalan tarkoittamalla tavalla vai hautaanko minä itseäni vähätellen nuo ”leiviskät” maahan niin, ettei niistä ole kenellekään mitään hyötyä? Näenkö selvästi omat puutteeni ja myös ns. hyvät puoleni? Olenko valmis korjaamaan puutteitani ja vahvistamaan hyviä puoliani? Rakastanko ja kunnioitanko itseäni oikealla tavalla, sillä tästä alkaa myös toisten rakastaminen ja kunnioittaminen?

Rakkaus pyrkii yhteyteen, ykseyteen ja kaiken jakamiseen. Pyrinkö omalta osaltani luomaan ja vahvistamaan tuota yhteyttä ja ykseyttä, joka on katumuksen sakramentin syvimpänä päämääränä, sillä Jumala on luonut meidät juuri tätä yhteyttä varten, vai pyrinkö tietoisesti tai tietämättä heikentämään ja kaventamaan näitä yhteyksiä oman itsekkyyteni ja itseriittoisuuteni kautta? □

PYHÄKÖT:

Matti Alangon katu 11
13130 Hämeenlinna
Sähköposti:
hameenlinna@ort.fi

Hämeenlinnan kirkko

Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen muistolle
Erottajakatu 2

Ahveniston kirkko

vanhalla hautausmaalla (Keskussairaala vastapäätä) Pyhän Johannes
Kastajan mestauksen muistolle
Isännöitsijä: Yrjö Usvasalo Puh. (03) 671 6240

JUMALANPALVELUKSET

Toimittajia: Papisto: Markku Aroma, Gaius Sahlberg ja Mikael Sundkvist **Kanttorit:** Leena Honkamäki, Jenni Sundkvist ja Jaakko Olkinuora

HELMIKUU

la 21.2. klo 17 vigilia
su 22.2. klo 10 liturgia,
sovintosunnuntai
ehtoopalvelus
su 22.2. klo 18 katumuskanoni
ma 23.2. klo 18 katumuskanoni
ti 24.2. klo 18 katumuskanoni
ke 25.2. klo 18 ennennyhitettyjen
lahjain liturgia
to 26.2. klo 18 katumuskanoni
la 28.2. klo 17 vigilia
su 29.2. klo 10 liturgia,
ortodoksisuuden
sunnuntai

MAALISKUU

ke 3.3. klo 18 ennennyhitettyjen
lahjain liturgia
la 6.3. klo 17 vigilia
su 7.3. klo 10 liturgia, Pyhän
Gregorios Palamaksen
sunnuntai
ke 10.3. klo 18 ennennyhitettyjen
lahjain liturgia
la 13.3. klo 17 vigilia
su 14.3. klo 10 liturgia, ristin-
kumartamisen
sunnuntai
ke 17.3. klo 18 ennennyhitettyjen
lahjain liturgia
la 20.3. klo 17 vigilia
su 21.3. klo 10 liturgia, Pyhittäjä
Johannes Siinailainen
ke 24.3. klo 18 ennennyhitettyjen
lahjain liturgia
to 25.3. klo 18 ehtoopalvelus ja
liturgia, Jumalan-
synnyttäjän Neitseen
Marian ilmestys
la 27.3. klo 17 vigilia
su 28.3. klo 10 liturgia, Pyhittäjä Maria
Egyptiläinen
ke 31.3. klo 18 ennennyhitettyjen
lahjain liturgia

HUHTIKUU

la 3.4. klo 17 juhlayvigilia
su 4.4. klo 10 liturgia, Herran
ratsastus Jerusalemiin,
palmusunnuntai
ti 6.4. klo 18 ennennyhitettyjen
lahjain liturgia
ke 7.4. klo 18 Yleinen sairaanhoito
ja ennennyhitettyjen
lahjain liturgia
to 8.4. klo 18 suuren torstain ehto-
opalvelus ja Basileios
Suuren liturgia
pe 9.4. klo 9 suuren perjantain
aamupalvelus- 12
kärsimysevankeliumia
klo 14 ehtoopalvelus
klo 18 suuren lauantain
aamupalvelus
la 10.4. klo 10 ehtoopalvelus ja
liturgia (BSL)
klo 23.30 puoliyöjumalanpalvelus
klo 24 aamupalvelus ja liturgia,
Herran ylösnousemus,
PÄÄSIÄINEN
su 11.4. klo 15 ehtoopalvelus
ma 12.4. klo 10 liturgia, lasten
pääsiäinen
la 17.4. klo 17 vigilia
su 18.4. klo 10 liturgia, Apostoli
Tuomaan sunnuntai
ma 19.4. klo 18 parastaasi, vainajien
muistelupalvelus Ahveniston kirkossa
ti 20.4. klo 10 muistoliturgia Ahvenis-
ton kirkossa, jonka jälkeen muistolitanioita
haudoilla
pe 23.4. klo 9 liturgia, Suurmarttyyri
Gregorios Voittaja (koululaiset)
la 24.4. klo 17 vigilia
su 25.4. klo 10 liturgia, mirhantuojujen
sunnuntai

TOUKOKUU

la 1.5. klo 17 vigilia

su 2.5. klo 10 liturgia, halvaantuneen
sunnuntai
la 8.5. klo 17 vigilia
su 9.5. klo 10 liturgia, samarialais-
naisen sunnuntai
la 15.5. klo 17 vigilia
su 16.5. klo 10 liturgia, sokeana
syntyneen sunnuntai
ke 19.5. klo 18 juhlayvigilia
to 20.5. klo 10 liturgia, Herran
taivaaseen astuminen, MP Ambrosius,
diakoniaseuran 75-vuotisjuhla
la 22.5. klo 17 vigilia
su 23.5. klo 10 liturgia
la 29.5. klo 17 juhlayvigilia
su 30.5. klo 10 liturgia, Pyhän kolminai-
suuden päivä, helluntai

MUUALLA SEURAKUNNASSA

Forssa, ev.lut seurakuntatalo, Karta- nonkatu 16

su 7.3. klo 10 liturgia
pe 2.4. virpovitsojen siunaus ala-asteen
kouluilla
su 25.4. klo 10 liturgia
su 13.6. klo 10 liturgia

Somero, ev.lut seurakuntakeskus

pe 2.4. virpovitsojen siunaus ala-asteen
kouluilla

la 15.5. klo 9.00 vainajien muistolitur-
gia, ateriat ja kahvit

Liturgian jälkeen aidanmaalaustalkoot ort.
hautausmaalla, jonka jälkeen toimitetaan
panihida

Toijala, ev.lut seurakuntatalo, Sontulantie 1

su 15.2. klo 10 liturgia
su 16.5. klo 10 liturgia

Turenki, ev.lut seurakuntakeskus

su 28.3. liturgia

Kirkkoherranvirasto avoinna ti, ke, pe klo 9.30-12, Puh. (03) 616 5228, fax (03) 616 5248

Kirkkoherra: Markku Aroma Puh. (03) 616 5229 (virkahuone), (03) 612 7166 (koti) Sähköposti: maukku@hotmail.com

Kanttori: Leena Honkamäki Puh. (03) 6184 254, 040 707 6715 Sähköposti: leena.honkamaki@ort.fi

Muu papisto: pastori Kai Sahlberg Puh. (019) 733 911, 0400 107 232

pastori Mikael Sundkvist, Puh. (03) 684 6050, Sähköposti: mikael.sundkvist@virpi.net.

Kanslisti: Hellevi von Essen

Toimintaa , tapahtumia, uutisia

DIAKONIASEURA

Pj. isä Gaius Sahlberg
puh. (019) 733 911 / 0400 107 232
Diakoniaseura kokoontuu seurakuntasalissa seuraavasti:

- **su 29.2.** kirkkokahvit ja arpajaiset, klo 13 vuosikokous

- **to 11.3. klo 18** ILTAKERHO.

Johtava konservaattori **Helena Nikkanen**

Valamon konservointilaitokselta kertoo aiheesta "Ikönien kunnioita minen käyttäen ja samalla säilyttäen"

- **su 21.3.** kirkkokahvit ja arpajaiset

- **to 22.4. klo 18** ILTAKERHO.

Valamon Luostarin Ystävät ry:n valtakunnallinen puheenjohtaja, isä **Markku Salminen** vieraillee ja kertoo ajankohtaisista asioista.

- **to 20.4.** JUHLALITURGIA

(helatorstai, Kristuksen taivaaseenastuminen). Diakoniaseuran 75-vuotisjuhla Koulutuskeskus Tavastiassa (Hattelmalantie 25)

Kerhot pidetään iltatilaisuuksina, jotta myös työssäkäyvät voivat niihin osallistua. Iltatilaisuuksien jälkeen on mahdollista saada kuljetusapua kotiin "autoilevilta" seuralaisilta.

MUISTELUKIRJAT "PÄIVITETÄÄN":

Pyytäkää kirkossa kynttilänmyyntipöydältä omat ja kuolleiden omaistenne muistelukirjat ja laittakaa ne ajan tasalle. Ne kirjat, joille ei löydy omistajaa, säilytetään tämän vuoden loppuun asti seurakunnan holvissa, jonka jälkeen ne hävitetään.

Työn tarkoituksena on jälleen elvyttää vainajienmuisteluperinnettä. Tuomaan maanantaina toimitetaan *parastaasi* eli vainajien muistelupalvelus klo 18 Ahveniston kirkossa (ottakaa muistelukirjat mukaan). Tuomaan

tiistaina eli *radonitsana* 20.4. toimitetaan vainajienliturgia niin ikään Ahveniston kirkossa, jonka jälkeen kierrellään haudoilla toimittamassa muistolitanioita (ks. Analogi 1/2003 s. 25-26, perinteestä enemmän). Kirkossa ei ole lämmitystä, joten pukeudu sen mukaisesti.

IKONIPIIRI

Ohjaaja: Pasi-Mikael Huovinen
Yhteyshenkilö: Leena Honkamäki

Ikoniipiiri on kokoonnut seurakuntasalissa tammi- ja helmikuun aikana joka perjantai klo 14-20. Loppukevät maalataan ehkä ilman varsinaista ohjaajaa perjantaisin klo 15-20. Kokoonnumispäivät ovat: 26.3., 30.4. ja 21.5.

KIRKKOKUORO

Johtaja Leena Honkamäki, p. (03) 6184 254 / 040 707 6715

Kuoroharjoitukset ovat paastonai- kana MAANANTAISIN kirkon kerhohuoneessa klo 17-19.

Pääsiäisen jälkeen harjoitukset pidetään jälleen keskiviikkoisin alkaen 21.4. klo 17 seurakuntasalissa. Kevään viimeiset harjoitukset ovat 26.5.2004.

Uusia laulajia kaivataan aina lisää!

KYYRÖLÄLAISTEN KERHO

Pj. Antonina Sosunov-Perälä, p. (03) 612 5850 / 040 721 8436

Kerhon yhdeksäs toimintavuosi on alkanut. Kiitämme jäseniä menneestä vuodesta. Kerhomme yksi tärkeimmistä tehtävistä on säilyttää *Tihvinskaja*-juhlan perinne, jota jo esivanhempamme ovat viettäneet.

Tulevaa toimintaa:

-**su 22.2.** sovintosunnuntain (laskiaisen) liturgian jälkeen n. 11.30-14 kerhomme tarjoaa blinejä seurakuntakodilla. Tervetuloa herkuttelemaan!

-**su 28.3.** kirkkokahvit liturgian jälkeen ja kevätkokous klo 13

-**su 4.4.** palmusunnuntain liturgian jälkeen tarjolla tattisoppaa seurakuntakodilla

-**pe-la 7.-8.5.** Ahveniston kirkon siivoustalkoot (ks. tapahtumat)

-**la-su 3.-4.7.** Kotiseutumatka Kangaspellolle, Kyyrölään ja Muolaaseen (ks. tapahtumat)

Tervetuloa osallistumaan!

LAPSI- JA NUORISOKUORO

Johtaja Leena Honkamäki

Pikkukuoron elvytysoperaatio! Diakoniaseuran 75-vuotisjuhliin on kaivattu myös lasten esittämää laulua, joten harjoitukset ovat seuraavasti: -**su 14.3.** liturgian jälkeen kirkossa (tuona sunnuntaina on myös sinapinsienkerho)

-**la 27.3. klo 15** kirkon kerhohuoneessa

-**to 15.4. klo 19** seurakuntasalissa

-**to 6.5. klo 18** seurakuntasalissa

-**ti 18.5. klo 18** seurakuntasalissa

Vanhemmat:

Innostakaa lapsianne myös tällaisen harrastuksen pariin! Kuorolla ei ole ikärajaa, joten sinne voi tulla jokainen, joka katsoo olevansa vielä sopivasti lapsellinen ja jolle on suotu jonkin verran laulun lahjojakin. Pääasia, että on mukavaa.

"Me ollaan nuoriso, me ollaan tulevaisuus, kaikki kasvaa, lapset varttuu, virheist' oppii ja kokemus karttuu." (Pikku G)

MIESTENKERHO

Yhteyshenkilö Jouni Korhonen, p. (03) 617 8877 / 050 345 3136.

Kaikenikäisille miehille tarkoitettu toimintapiiri, joka kokoontuu pääsääntöisesti kuukauden viimeisenä sunnuntaina seurakuntasalissa klo 18.

-**su 29.2. klo 14** kokoonnutaan seurakuntasalin eteen, josta lähdetään yhdessä tutustumaan varuskuntaan Parolannummelle

-**su 28.3. klo 17** seurakuntasalissa

-**su 25.4. klo 17** seurakuntasalissa

-**pe-la 7.-8.5.** Ahveniston kirkon ympäristön siivoustalkoot (ks. tapahtumat)

Jatkuu sivulla 22

HÄMEENLINNAN SEURAKUNNALLISIA TIETOJA 1.1. 2004 alkaen

KASTETUT

Vienola Nelly Emilia
Jauhiainen Elias Kari Vihtori

IKUINEN MUISTO

Teräkoski Tamara
Sibakov Anna

TERVETULOJA SEURAKUNTAAN

Tarja Hyvönen
Teemu Koskinen
Katja Ananin

VIIME VUODEN VÄKILUKUTIETOJA:

Hämeenlinnan seurakunnan väkiluku kasvoi 21 jäsenellä.

Kastettuja oli 7 ja kuolleita 14

Kirkkoon liittyneitä 14 ja kirkosta eronneita 7. Seurakunnan läsnäolevien väkiluku oli viime vuoden lopussa 1032.

HUOM! Mikäli ette halua omaa/ omaistenne nimeä julkaistavan lehdessä, ilmoittakaa asiasta etukäteen kansliaan.

-la 15.5. klo 9 liturgia Someron ev.lut seurakuntasalissa, jonka jälkeen aidanmaalaustalkoot ort. hautausmaalla (ks. tapahtumat)

-su 30.5. klo 17 kevään päätös Korhosella. Yhteislähtö seurakuntasalilta klo 16.15 (Pyntiöntie 194).

NUORISOKERHO

Isä Mikael, p. (03) 684 6050.

Ohjaaja: Päivi Korhonen

Pe 12.3. klo 18 NUORTEN ILLAN-VIETTO seurakuntasalissa. Mukana ONL:n pääsihteeri **Ilja Sidoroff**, joka kertoo ortodoksisten nuorten liiton toiminnasta ja Helsingin ortodoksisen seurakunnan nuorisotyöntekijä **Stiina Hakonen**, joka antaa meille katsauksen Helsingin nuorison tilasta ja tarpeista.

Mielenkiintoinen ilta nuorisolle ja vanhemmillekin!

Pe-su 23.-25.4. ONL:n VUOSIJUH-LAT TAMPEREELLA. Mikäli osallistujia on tarpeeksi, järjestetään yhteiskuljetus kirkolta klo 18. Ks. tapahtumat.

OMPELUSEURA

Yhteyshenkilöt: Anneli Ahtola (03) 612 1369 ja Riitta Rumbin (03) 617 1041

Kerho kokoontuu maanantaisin klo 14 seurakuntasalissa seuraavasti:

22.3., 19.4. ja 24.5.

(Huom! Aikaisemmista tiedosta poiketen 23.2. ei kokoonnut)

Tervetuloa mukaan!

ORTODOKSIPIIRI

Vetäjä: Isä Markus.

Kirkkoon liittyneille tai siihen liittyville sekä niille, jotka haluavat syventää oman uskonsa tuntemusta.

Ortodoksiapiiri kokoontuu seuraavasti: paastonaikana tiistaisin

klo 18.30 **2.3., 16.3., 30.3.**

seurakuntasalissa ja pääsiäisen jälkeen keskiviikkoisin klo 18.30 alkaen **14.4., 28.4., 12.5. ja 26.5.** kirkkoherranhuoneessa.

SINAPINSIEMENKERHO

Ohjaajat: Britta ja Karmen Hellenurm

Kerho kokoontuu pääsääntöisesti parittoman viikon sunnuntaina klo 9.50-11 lasten kerhuhuoneessa kirkon alakerrassa seuraavasti: **29.2., 14.3., 28.3., ma 12.4., 25.4., 9.5. ja 23.5.**

Käyttäkää vanhemmat tilaisuutta hyväksenne ja tuokaa lapsenne kirkkoon!

TIISTAISEURA

Pj. Olga Hietanen, puh. (03) 637 1290

Kokoontuu seuraavasti:

-ti 9.3. klo 17 alustamassa isä **Mikael**

-ti 23.3. klo 17 Päivi Korhonen

kertoo, mitä Valamossa puhuttiin aiheesta *Nainen ja kirkko*

-ti 13.4. klo 17 liikunta- ja rentoutumistuokio: dosentti **Pia Houni**

-la 24.4. klo 12-17 karjalaisten leivonnaisten kurssi tiistaiseuralaisten johdolla: leivotaan yhdessä mm. karjalanpiirakoita, kokkosia ja pyörösiä.

-su 25.4. kirkkokahvit ja arpajaiset

-ti 27.4. klo 17 isä **Markus**

-ti 11.5. klo 17 psykologi/psykoterapeutti **Lea Leino** vastaa elämän ydinkysymyksiin. Miettikää valmiiksi mieltä askarruttavia kysymyksiä, jotta

saataisiin aikaan vapaata ja monipuolista keskustelua.

-ti 25.5. klo 17 kauden päättäjaiset

Tiistaiseura kokoontuu pääsääntöisesti seurakuntasalissa, mutta joillakin kerroilla seuralaisten kotona. Poikkeuksista ilmoitetaan erikseen.

Tervetuloa mukaan!

VENÄLÄINEN LASTENKERHO

Opettaja: Niina Mäkinen, p. (03) 612 2406 / 041 549 4487

Kerhossa opetellaan venäjän kieltä ja Venäjän kulttuuria. Opetuskieli on venäjä. Tämän kauden aikana panostetaan siihen, että lapsi oppii lukemaan ja kirjoittamaan venäjän kieltä.

Kerho kokoontuu maanantaisin klo 17 seurakuntasalissa. Ensimmäisen paastoviikon maanantaina 23.2. eikä kirkkaalla viikolla 12.4. ole kerhoa, mutta siitä muuten toiminta jatkuu säännöllisenä viikottaisena opetustuokiona 17.5. saakka.

DIAKONIASEURAN 75-VUOTISJUHLA Hämeenlinnassa helatorstaina 20.5.2004

OHJELMA:

klo 10 LITURGIA,

KP metropoliitta Ambrosius ja papisto Pyhän Aleksanteri Nevskin ja Pyhän Johannes Krysostomoksen kirkossa

klo 12 JUHLALOUNAS

KOULUTUSKESKUS TAVASTIASSA (Hattelmalantie 25)

klo 13 PÄIVÄJUHLA AUDITORIASSA

Juhlan tropari

Esipaimenen siunaus

Tervetuloitoivotus, isä Gaius

Kvartetti: Leena Honkamäki, sopraano · Jenni Sundkvist, alto

· Jyrki Ivars, tenori · Jaakko Olkinuora, basso

Juhlapuhe, diakoniasisar Silja Ingman

Lapsikuoro, johtajana kanttori Leena Honkamäki

Tervehdykset

Huomionosoitukset

Musiikkiesitys: Leena Honkamäki, laulu · Jaakko Olkinuora, kitara

Kvartetti

Esipaimenen siunaus

PAASTORUOKAKURSSI 7.3.2004 (su)

Seurakuntasalissa klo 15 alkaen tehdään yhdessä paastoajan kasvispohjaisia ruokia isä **Markuksen** johdolla.

NUORTEN ILLANVIETTO 12.3.2004 (pe)

Seurakuntasalilla klo 18. Illan aikana on tarkoitus pohtia yhdessä, minkälaista toimintaa seurakunnan nuoret kaipaivat ja suunnitella yhdessä tulevaa.

ONL:n pääsihteeri **Ilja Sidoroff** Joensuusta kertoo ONL:n toiminnasta ja mm. tulevasta vuosijuhlatapahtumasta, joka järjestetään tänä vuonna Tampereella. Paikalla on myös Helsingin seurakunnan nuorisotyöntekijä **Stiina Hakonen** kertomassa eteläisen alueen kuvioista.

Luvassa myös jotain naposteltavaa. Tule ja katso!

VIRPOVITSATALKOOT 2.4.2004 (pe)

Seurakuntasalilla klo 17. Kaikilla on mahdollisuus valmistaa yhdessä kauniita vitsoja. Ottakaa mukaan omat sakset. Jonkin verran tuodaan pajunoksia, mutta jos on mahdollista, niin tuokaa mukananne niitäkin.

Tarjolla myös mehua ja pientä purtavaa lapsille. Tervetuloa kaikki lapset ja vanhemmat askartelemaan.

LASARUKSEN LAUANTAIN MYYJÄISET 3.4.2004 (la)

Seurakuntasalissa klo 12-17. Kaikkien piirien järjestämät yhteiset hyväntekeväisyysmyyjäiset, joiden tuotto menee Punaisen Ristin katastrofirahastolle.

TERVETULOA!

PÄÄSIÄISTRAPESA 11.4.2004 (pääsiäisyö)

Kokoontaan yöpalvelusten jälkeen (n. klo 2) seurakuntasaliin viettämään pääsiäisjuhlaa. **Ruokatarjoilu. Tervetuloa!**

LASTEN PÄÄSIÄINEN 12.4.2004 (ma)

Seurakuntasalissa liturgian jälkeen nautitaan pääsiäisateria. Mahdollisimman monet äidit, isät ja lapset tulkaa viettämään pääsiäistä ja tutustumaan

seurakuntaelämään suurimman juhlamme merkeissä.

Tervetuloa!

ONL:N VUOSIJUHLAT TAMPEREELLA 23.-25.4.2004 (pe-su)

Vuosijuhlille kokoontuu satoja ortodoksia nuoria eri puolilta Suomea. Matkan hinta 30€/sisaralennus 28€. Ilmoittautuminen maaliskuun loppuun mennessä joko seurakunnan kansliaan tai kanttorille 040 707 6715. Järjestetään bussikuljetus, mikäli on tarpeeksi ilmoittautujia. Ilmoittautuneille lähetetään tarkempaa tietoa lähempänä ajankohtana.

KARJALAISTEN LEIVONNAISTEN KURSSI 24.4.2003.(la)

Seurakuntasalissa klo 12 alkaen. Opetetaan tekemään karjalaisia perinneherkkuja: piirakoita, pyörösiä ja kokkosia. Mikäli sukujuuresi ovat sieltäpäin, niin on melkein velvollisuus oppia tekemään esimerkiksi karjalanpiirakoita. Ota oma pulikka mukaan. Tule leipomaan hyvien ohjaajien opastuksella.

Seuraavana sunnuntaina kirkkokahvien yhteydessä tarjotaan kurssin aikana leivottuja tuotteita.

TERVETULOA!

AHVENISTON KIRKON ympäristön siivoustalkoot 7.-8.5. (pe-la)

Perjantaina klo 17 alkaen kokoontaan Ahveniston kirkon alueelle. Haravoitaan ja siistitään kirkon ympäristö. Ottakaa mukaan omat haravanne ja muita tarpeellisia työvälineitä. Lauantaina jatketaan talkoita klo 10 alkaen niin pitkälle kuin on tarpeen. Paikalla nautitaan talkookahvit.

Mitä enemmän väkeä, sitä nopeammin ja tehokkaammin saadaan tehtyä työt kuntoon.

SOMERON ORTODOKSISEN HAUTAUSMAAN TALKOOT 15.5.2004 (la)

Klo 9 vainajien muistoliturgia Someron ev.lut. seurakuntasalilla, jonka jälkeen nautitaan yhdessä ateria ja kahvit. Liturgian jälkeen siirrytään talkoisiin ortodoksille hautausmaalle. Hautausmaata ympäröivä aita maalaetaan ja aluetta siistitään. Työn päätyttyä toimitetaan panihida (vainajien muistopalvelus). Miesten piirin ja

muidenkin kevättapahtuma. Enemmän asiasta: isä **Gaius**.

Tervetuloa talkoisiin!

LASTEN KESÄLEIRI 31.5.-3.6.2004 (ma-to)

Leiri on tarkoitettu kaikille alle 7-12-vuotiaille lapsille. Hämeenlinnan ja Tampereen seurakuntien kesäleiri pidetään Hervannassa.

Ilmoittautumiset 5.5.2004 mennessä seurakuntien kanslioihin.

PYHIINVAELLUS UUTEEN- VALAMOON

4.-6.6.2004 (pe-su)

Enemmän asiasta lähempänä ajankohtaa. Alustavasti voit jo ilmoittautua kansliaan.

KOTISEUTUMATKA

Kyyrölään, Kangaspellolle ja Muolaan kk.:lle

3.-4.7.2004 (la-su)

Lähdöt Hämeenlinnasta ja Helsingistä, myös Turusta, mikäli lähtijöitä on riittävästi. Viipurissa yöpyminen hotellin Druzhbassa ja hotelli "Limonka"ssa. Kyyrölässä ja Kangaspellolla ortodoksiset muistolitaniat ja Muolaassa vainajien muistojuhla sunnuntaina 4.7. Varaa matkasi mahdollisimman aikaisin, jolloin voimme vahvistaa varatut hotellipaikat ja bussit (1 vai 2 bussia?).

Tiedustelut ja ennakkovaraukset: Antonina Sosunov-Perälä, Tykistötie 17, 13100 Hämeenlinna, puh. (03) 612 5850 tai 040 721 8436.

Seurakunnan luottamushenkilöt vv. 2002-2004

Neuvoston jäsenet:

Korhonen Yrjö
Laine Kaisa
Luhtavaara Tellervo
Rantsi Kari
Seljänne Markus
Sosunov-Perälä Antonina
Usvasalo Jyrki
(Honkamäki Leena)

Valtuusto jäsenet:

Ahtola Olli
Halme Heikki
Hellenurm Brita
Korhonen Jouni
Laine Kaisa
Lukin Eero
Nevalainen Aulikki
Olanto-Pirhonen Kirsti
Luhtavaara Tellervo
Shepherd Silja
Tervinen Erkki
Usvasalo Pekka

Isä Gaius

Katumuksen kautta paastosta pääsiäiseen

Erityisesti Suuren Paaston aikana kirkko kehottaa meitä menemään itseemme, tutkimaan omia vikojamme ja pohtimaan, mitä olisi tehtävissä. Paasto on hiljaista "kirkkaan surumielisyyden" aikaa. Paastonajan monet jumalanpalvelukset ilmentävät tätä henkeä. Ne innoittavat meitä suuntautumaan katumuksen tielle.

Suuren Paaston hengessä meidän on syytä tarkastella lähemmin joitakin rippiin, katumuksen sakramenttiin, liittyviä asioita.

Suhde rippi-isään

Ihanteellista olisi, että seurakuntalaisella olisi jatkuva suhde rippi-isään. Se tekee yhteydenoton helpommaksi, auttaa luottamuksellisen keskustelusuhteen syntymistä ja tekee rippi-isästä ja hänen lapsestaan toisilleen tärkeät henkilöt. Näin syntyy ihmissuhde, jossa kumpikin osapuoli arvostaa toinen toistaan ja muistaa toinen toistaan esiru-

kouksissa, joita kumpikin tarvitsee oman uskonelämänsä hoitamisessa. Tällainen pysyvä ja jatkuva ihmissuhde auttaa osapuolia pääsemään luottamukselliseen keskusteluun rippilapsen hengellisen kehityksen hoitamiseksi. Niin voitot kuin tappiotkin hengellisessä kehityksessä voidaan käsitellä rakkauden ja luottamuksen hengessä. Pitkät selitykset ovat tällaisessa pysyvässä rippisuhteessa usein tarpeettomia, ja mieltä painavien asioiden syvälliseen käsittelyyn päästään heti.

Rippisuhde edellyttää avoimuutta

Tietenkin rippisuhde voi olla myös tilapäinen. Esimerkiksi pyhiinvaelluksen tai muun matkan aikana voi tulla tilanne, jossa syntyy voimakas tarve keskusteluun ja ripittäytymiseen. Tällöin voi apua tarvitseva kääntyä kenen hyvänsä ortodoksisen pappin puoleen ja pyytää keskustelua ja synninpäästöä. Suomen ortodoksisessa kirkossa voi jokainen

pappi ja pappismunkki toimia rippi-isänä. Tämä sama on voimassa useimpien ortodoksisien kirkkojen piirissä, mutta esimerkiksi Kreikassa on pappeja, joille ei ole annettu siunausta rippi-isänä toimimiseen. Mikäli seurakuntalainen käy tilapäisesti toisen pappin luona ripittäytymässä, on ripittäytyjän yksityisasiat, kertooko hän tästä vakitukselle rippi-isälleen. Kuitenkin ehkä voidaan katsoa, että pitkä, pysyvä rippisuhde edellyttää avoimuutta tässäkin asiassa.

Papin vaitiolovelvollisuus ehdoton

Lähes kaikilla virkamiehillä ja myös tiettyjen ammattien harjoittajilla on laki- tai asetussääteinen vaitiolovelvollisuus asiakkaitaan koskevista asioista. Erittäin ankarat säädökset ovat alueille, jotka koskevat sielun tai ruumiin terveydenhoitoa, esimerkiksi pappin, lääkärin, psykiatrin ja terveydenhoitajan tai vastaavien työsaralla.

Papin vaitiolovelvollisuus on näistä kaikista ehdottomin. Pappi ei saa paljastaa ripin yhteydessä saamiaan tietoja missään tapauksessa eikä kenellekään. Periaatteena on, että rippisalaisuuden ja rippi-isään kohdistuvan luottamuksen säilyminen on tärkeämpää kuin esimerkiksi se, tuleeko joku rikos selvitettyksi vai ei. Pappi voi kuitenkin ehdottaa johonkin vakavaan rikokseen syyllistyneelle rippilapselleen, että tämä kävisi selvittämässä sen ensiksi maallisten viranomaisten kanssa. Tämä helpottaa varmasti myös ripittäytyjän tuskia häntä soimaavan omantunnon paineessa.

Papilla ei kuitenkaan ole mitään oikeuksia neuvotella tai puhua rippilapsensa asioista missään tilanteessa, ei yksityisen ihmisen eikä viranomaisen kanssa. Poikkeuksellinen on tilanne, jossa pappi, rippi-isä, saa tietoja ripillä jostakin vakavasta, suunnitteilla olevasta rikoksesta. Tuolloinkaan ei pappi missään tapauksessa saa paljastaa tietolähteen henkilöllisyyttä. Myös rippi-isä on sanktioiden alainen. Näistä säädetään ortodoksisesta kirkkokunnasta 8.8.1969 annetun lain 43-44 pykälissä.

Ripittäytyjällä myös vastuu

Harvemmin kuitenkin puhutaan ripittäytyjää koskevasta, suorastaan hyviin tapoihin kuuluvasta vaitiolovelvollisuudesta. Ripittäytyjä voi tietysti halutessaan tunnustaa pahat tekonsa muillekin kuin papille. Tunnustaminen on suositeltavaa ja oikein niitä kohtaan,

KIITOKSET!

Kiitämme Raision Tiistaiseuraa, Turun Tiistaiseuraa, Hämeenlinnan Diakoniaseraa, Hämeenlinnan Tiistaiseuraa, Hämeenlinnan ortodoksisia seurakuntaa, Hämeenlinnan Marttayhdistystä, Sääksmäen naisyhdistystä "Käsi sydämellä" sekä Teitä kaikkia, jotka osallistuite joululahjapakettien tekemiseen ja avustamiseen Pietarin Lastenkoti n:o 6:n lapsille.

Suokoon Herra teille Monia Armorikkaita Vuosia!
Meidän kaikkien matkalla mukana olleiden puolesta
Antonina Sosunov-Perälä

LASTENKOTI N:O 6 KIITTÄÄ

(Lähetti seurakuntaan 26.1.2004 faksina kiitoksen)

"Pietarin kaupungin Primorskin alueen lastenkoti Numero kuuden johtokunta kiittää Hämeenlinnan ortodoksisia seurakuntaa siitä, että olette säännöllisesti jo monena vuonna auttaneet meitä vaatteilla, jalkineilla, leluilla, peleillä ja monella muulla lapsille hyödyllisillä asioilla. Joka vuosi lapset ovat saaneet henkilökohtaiset joululahjat, joista he iloitsevat. Lapset tietävät, että lahjat ovat teidän seurakunnaltanne. Varjelkoon Jumala teitä hyvyittenne tähden, teidän hyvä sydämenne ymmärtää lähimmäisten hädän. Me kaikki, niin lapset kuin aikuisetkin, olemme teille hyvin kiitollisia. Toivomme teille parhainta menestystä!"

Kunnioittaen
Ekaterina Fjodorovna Sanukova
lastenkodin johtaja

joille pahat teot ovat aiheuttaneet paha mieltä, tuskaa tai jopa vahinkoa. Tällä tavoin julkisuuteen tulleista "salaisuuksista" ei saa syyttää rippi-isää. Hyviin tapoihin kuuluu, että pappi ei osallistu näin julkisuuteen tulleista asioista käytäviin keskusteluihin, varsinkin jos hän on pappina julistanut hänelle synninpäästön. Mutta huomion arvoista on, ettei ripittäytyjäkään saa tuoda julkisessa keskustelussa esille papin hänelle henkilökohtaisesti ja luottamuksellisesti sanomiaan asioita, opeuksia ja ratkaisuehdotuksia.

Ihmisten tavoin papitkin ovat erehtyväisiä. Toinen rippi-isä voi olla jonkin asian suhteen ankarampi kuin toinen, vaikka he ovat saman ortodoksisen kirkon pappeja ja vielä usein samanlaisen pastoraalikoulutuksen saaneita. Jos ripittäytyjä tuntee epävarmuutta ja epäilee ehkä rippi-isänsä elämäkokemusta, mikään ei estä häntä uudessa tilanteessa keskustelemasta toisen papin kanssa avoimiksi jääneistä ongelmista. Kevein syin ei kuitenkaan pitäisi vaihtaa omaa rippi-isää toiseen. Yleensä rippi-isä kuitenkin on lempeä ja armelias rippilastaan kohtaan, niin kuin Suuri Esikuva, Kristuskin kohteli lempeästi syntisiä ja katuvia ihmisiä.

Ripille neljä kertaa vuodessa

Hyvässä ja luonnolliseksi kehittyneessä rippisuhteessa on luonnollista, että ripittäytyjä hakeutuu ripille tarpeen mukaan. Sopivana ohjeena voidaan pitää sitä, että ripillä käydään kerran vuoden jokaisen paaston aikana, siis neljä kertaa vuodessa. Usein ripittäytyminen jää kuitenkin yhteen kertaan vuodessa, ja hyvä näinkin. Pääasia on, että rippisuhde rippi-isän kanssa on säännöllinen ja toimiva. Usein myös rippi-isä voi tehdä aloitteen ja kutsua rippilastaan ripille, varsinkin jos edellisestä ripittäytymisestä on kulunut huolestuttavan kauan.

Meidän kirkkomme ei vaadi ripittäytymistä jokaisen ehtoollisella käynnin edellä, mikäli ripillä käynnit ovat säännöllisiä ja ehtoollisyhteys jatkuva. Tämä käytäntö ei saa missään tapauksessa johtaa ripillä käyntien harvenemiseen.

Ripittäytymistä ei pidä ujustella

Synninkatumuksen sakramentissa katuva saa henkilökohtaisen yhteyden kirkkoon, rippi-isään ja näiden kautta Jumalaan, joka on suuri armahtaja ja

vapauttaa hänet taakasta papin, rippi-isän, lukeman synninpäästörakouksen kautta. Ripillä eli synnintunnustuksella käynti on seurakuntalaisen omaehtoisesta osallistumisesta oman sielunsa hoitamiseen. Tämän vuoksi monen papin ja erityisesti rippi-isinä aktiivisesti toimivien sielunpaimenten harras toive on, että ripillä käynnit lisääntyisivät. Erityisesti Suuressa Paastossa meidän tulee huolehtia sielumme tilasta ja hoitaa sitä katumuksen sakramentin välityksellä.

Tämän lyhyen esityksen tarkoituksena on kertoa, että ripittäytymises-

sä ei ole mitään pelättävää eikä ujusteltavaa. Rippi on kirkon jäsenilleen antama oikeus, jota jokaisen tulisi oman etunsa ja hengellisen terveytensä nimissä käyttää. Rippi-isä tahtoo aina auttaa rippilastaan ja toimia mahdollisimman hienotunteisena ja viisaana välittäjänä pyhässä tapahtumassa. Pappi ja rippi-isä on hänkin vähäinen ja syntinen ihminen, joka haluaa tehdä kutsumustehtävänsä mahdollisimman hyvin unohtamatta kuitenkaan vähäisyyttään ja kelvottomuuttaan Kristuksen suuren kunnian ja pyhyiden edessä. □

Kolme mahdollista syytä olla lukematta Raamattua

Välillä tuntuu, että Raamatun lukeminen on meille ortodokseille vaikeaa. Tähän vaikuttanevat seuraavat asiat:

(1) Raamatun korostaminen uskonpuhdistuksen kirkkoissa on johtanut muun kirkollisen perinteen hylkäämiseen ja sen myötä kirkon hajaantumiseen läntisessä kristillisyydessä. (2) Raamatun kriittinen tutkiminen yliopistoissa on johtanut perinteisten uskomusten kyseenalaistamiseen ja kieltämiseen. (3) Raamatun liiallinen lukeminen ja osaaminen leimaa sellaista kristillisyyttä, jonka hengellisyyttä me usein vierastamme.

Vaikka nämä asiat olisivatkin tosia, ne eivät kuitenkaan saisi estää meitä lukemasta ja tutkimasta Raamattua. Yhteistä yllä mainituille seikoille on ehkä se, että Raamattu kyseisissä tapauksissa on lakannut olemasta *Kirkon* pyhä kirja. Uskonpuhdistuksen aikana noustiin kirkossa havaittuja väärinkäytöksiä vastaan, mutta samalla luotiin pohja uudelle perinteen tulkinnaalle. Astuttiin edeltävän perinteen ulkopuolelle, syntyi osittain uusi kirkollinen perinne.

Kriittinen raamatuntutkimus on taas usein halunnut toimia vapaana kirkosta, ja vieläpä vapaana kirkon välittämistä maailmankuvasta. Näin perinteenvastaiset "tulokset" eivät ole johtuneet tutkimuksesta sinänsä vaan siitä esiyymäryrksestä, joka ohjaa tutkijan työtä. Mitä tulee uskovan kristityn omaan Raamatun lukemiseen, riittää ehkä toteama, että oman hengellisyytemme esikuvat näyttävät lukeneen Raamattua hartaasti ja paljon. Mieleissäni ovat kirkkoisat, joille Raamattu oli ensisijaisen tärkeä. Mainita voi myös pyhittäjä **Serafim Sarovilaisen**, joka luki yhden kokonaisen evankeliumin päivässä, sekä kymmenen vuotta sitten kuolleen kreikkalaisen ohjaajanhuksen **Paisioksen**, joka puolestaan luki päivittäin läpi koko Psalmtarin.

Raamattu on Jumalan sanaa. Niin kuin Sana tuli lihaksi Betlehemissä, on Jumalan Sana pukeutunut inhimilliseen ajatukseen ja kieleen Raamatussa. Monet ihmiset eivät silloin muinoin nähneet Jeesuksessa muuta kuin tavallisen ihmisen. Samalla tavoin me voimme lukea Raamattua niin, että näemme vain menneeseen aikaan sidottuja kertomuksia sekä inhimillisiä ajatuksia. Jos me kuitenkin uskomme, että lihaksitullut Jumala on meidän keskellämme, tulemme näkemään Hänet myös Pyhissä Kirjoituksissa. Sen takia meidän tulisi lukea ja tutkia niitä. □

Isä Mikael Sundkvist

Pyhän Gregorios Teologin pääsiäissaarna

Pyhä Gregorios, Nazianzin piispa († 390), oli luonteeltaan hiljaisuuteen ja mietiskelyyn taipuvainen. Näin ollen hän olisi halunnut viettää kilvoituselämää yhdessä hyvän ystävänsä Basileios Suuren kanssa Pontuksen alueella. Vuonna 361 hänen isänsä, joka oli tuolloin Nazianzin kaupungin piispana, päätti vihkiä poikansa vastoin tämän tahtoa papiksi. Papiksi vihkimisensä jälkeen Gregorios kuitenkin vastoin isänsä tahtoa pakeni kilvoittelupaikkaansa Pontukseen. Muutaman kuukauden päästä hän kuitenkin katuen palasi Nazianzin kaupunkiin ja ryhtyi hoitamaan papillisia tehtäviään siellä.

Millainen persoona pyhä Gregorios sitten oli? Hän oli erittäin herkkä ja hiljainen ihminen, joka yli kaiken rakasti hiljaisuutta ja yksinäisyyttä. Toisaalta hän oli myös samalla hyvin määrätietoinen laumansa opettaja, joka kaikin tavoin pyrki suojelemaan kaittaviaan Areioksen harhaopilta.

Gregorios on tunnettu kaikkialla ortodoksisessa maailmassa loistavista saarnoistaan, joissa hän puolusti kirkon uskoa ja oppia ja jotka varsin usein perustuivat hänen omaan syvälliseen kokemukseensa. Näiden loistavien saarjojensa johdosta Gregoriokselle on annettu kunnianimi ”Teologi”.

Tässä olevan pääsiäissaarnansa pyhä Gregorios piti 32 vuoden vanhana Nazianzissa vuonna 362.

”Ylösousemisen päivä, miten suopea alku! Kirkkaasti viettäkäämme tätä juhlaa antaen toisillemme rauhan suudelman. Tervehtikäämme veljinä myös niitä, jotka meitä vihaavat eikä ainoastaan niitä sieluja, jotka ovat rakkaudesta meitä palvelleet tai kärsineet meidän puolestamme. Antakaamme ylösousemuksen tähden anteeksi toisillemme ja unohtakaamme keskinäiset rikkomuksemme.”

”Eilen minut ristiinnaulittiin Kristuksen kanssa, tänään minut ylennetään Hänen kanssaan. Eilen minä kuolin Kristuksen kanssa, tänään minä palaan elämään Hänen kanssaan. Eilen minut haudattiin Kristuksen kanssa, tänään minä nousem Hänen kanssaan haudasta.”

”Sen vuoksi kantakaamme ensihedelämmme Hänelle, joka meidän tähtemme on kärsinyt ja noussut ylös. Te ehkä ajattelette, että minä tarkoitan tällä kultaa ja hopeaa, vaatteita tai jalokiviä, noita olemattomia, katoavia ja maahan sidottuja hyödykkeitä, joita tämän maailman ruhtinas ja jumalattomat materialismin orjat pitävät enimmäkseen hallussaan? Ei, vaan uhratkaamme itsemme, sillä se on Jumalan silmissä rakkain ja kallisarvoisin lahja. Antakaa Hänen kuvalleen se, mikä sitä eniten muistuttaa.”

”Tulkaa Kristuksen kaltaisiksi, koska Kristus tuli meidän kaltaiseksemme. Tulkaa ”jumaliksi” Hänen tähtensä, koska Hän tuli ihmiseksi meidän tähtemme. Hän tuli alhaisek-

si tehdäkseen meistä ylhäisiä. Hän tuli köyhäksi rikastuttaakseen meidät omalla köyhyydellään. Hän otti orjan muodon vapauttaakseen meidät. Hän tuli maan päälle kohottaakseen meidät taivaaseen. Häntä kiusattiin, jotta Hän näkisi meidän voittavan. Häntä häväistiin, jotta Hän voisi verhota meidät kunniaan.

Hän kuoli pelastaakseen meidät. Hän nousi ylös taivaaseen vetääkseen meidät, jotka syntyinlankeemuksen vuoksi maassa makaamme, taivaaseen.”

”Anna ja uhraa kaikkiesi Hänelle, joka on antanut itsensä lunnaaksi meidän puolestamme. Me emme pysty antamaan mitään suurempaa lahjaa kuin itsemme, kun me olemme kasvaneet tämän mysteerin myötä ja olemme tulleet Hänen tähtensä kaikiksi siksi, miksi Hän on tullut meidän tähtemme.”

Käännös isä Markus

Osa 1

Isä Heikki Honkamäki

Mikael Miikkola esitti Analogin edellisessä numerossa (Analogi 4/2003) hyviä ja ajankohdaisia kysymyksiä koskien ortodoksisia kirkkokäytäntöä. Vastausten alkuosa julkaistaan tässä lehdessä, kevään numerossa käsitellään loput kysymyksistä (osa II).

Haluan osaltani osallistua keskusteluun. En missään mielessä halua päättää keskustelua vaan tarjota vastauksia esitettyihin kysymyksiin tamperelaisittain. Kuten kysyjä itsekin totesi, yksiselitteisiä sääntöjä ja tapoja ei ole.

Olen itse syntyperäinen tamperelainen ja ollut ortodoksi 10-vuotiaasta pikkupojasta alkaen. Olen kasvanut ponomarina Tampereen kirkon alttarissa ja elänyt siellä niin suomenvenäläisten, ilomantsilaisten, raivolalaisten, salmilaisten kuin monien muidenkin perinteiden vaikutuksessa. Uskon vastaus-teneni edustavan pitkälti sitä käytäntöä, jota Suomen kirkoissa perinteisesti on noudatettu.

Moniin Miikkolan esittämiin kysymyksiin pohdin aikoinaan itsekin vastauksia seistessäni äitini kanssa Tampereen kirkon tähtitaivaan alla. Toimiessani nyt pappina rakastamassani lapsuuden pyhäkössä olen saanut useita kertoja vastata edellä esitettyihin kysymyksiin.

Koska lehtemme edellinen numero ei välttämättä ole enää lukijoiden edessä, toistan Miikkolan kysymyksen ennen omaa vastaustani.

Missä kirkkoon tullessa tehdään ristinmerkki ja montako kertaa; kirkon edustalla, eteisessä vai vasta kirkkosalissa? Entä poistuttaessa, miten silloin menetellään?

Ristinmerkki tehdään ainakin kirkkosaliin astuttaessa sekä sieltä poistuttaessa ja vähintään yhden kerran. Halutessaan ristinmerkin voi tehdä myös muissa kysymyksen osoittamissa tilanteissa.

Miten kirkossa tervehditään ja milloin? Onko keskustelu tuttavien kanssa hyväksyttävää? Minkälainen on paikallinen halaus- ja suutelemiskäytäntö ja montako kertaa suudellaan?

Kirkossa tervehditään päätä kevyesti nyökkäemällä. Kovaääniseen kuulumisien vaihtamiseen ei pidä ryhtyä. Keskustelut hoidetaan ennen tai jälkeen jumalanpalveluksen kirkonmäellä.

Suomessa on tapana kätellä tuttavii. Poskille suutelemiseen ei pidä painostaa ketään, joka ei koe sitä luontevana. Poskille suuteleminen on meillä tapana lähinnä pääsiäisyönä, ehkäpä myös ehtoolliseen osallistumisen jälkeen.

Päälyysvaatteiden käyttö ja yleinen kirkkokansan asukulttuuri. Minkälainen vaatetus ei ole suositeltavaa?

Päälyysvaatteet asetetaan naulakkoon kirkkoon tullessa. - Kirkkoon ei pidä tulla helleasuissa.

Minkä ikonin luo astutaan ensimmäiseksi, miten siinä menetellään ja mikä on muodollinen järjestys siitä edelleen? Mikä on menettely tuohuksen asettamisessa, rukouksissa, polvistumisessa ja suutelemisessa? Voiko saman ikonin äärellä rukoilla samanaikaisesti useampi?

Tuohuksia saa käydä asettamassa minkä ikonin luokse hyvänsä haluamassaan järjestyksessä. Ikonia voi suudella ja sen edessä kumartaa maahan astikin, mutta se ei ole välttämätöntä. Jos on tilaa, saman ikonin luona voi samanaikaisesti rukoilla useampikin.

Miten menetellään, kun ohitetaan kirkkolai- van keskusta ja kuninkaanportti. Ja miten kaukaa se tulee kiertää?

Kirkon keskusta ohitettaessa on aiheellista tehdä ristinmerkki, varsinkin jos palvelus on jo alkanut ja kuninkaanovet ovat avoinna. Aivan kuninkaanovien edessä ei tulisi kulkea vaan kiertää portaiden alapuolelta toiselle puolelle. Jos pappi seisoo kirkon keskellä on hyvä kiertää aina papin takaa, jotta ei katkaise papin näköyhteyttä alttariin.

Miten menetellään vainajien pöydän äärellä?

Vainajain muistelupöydän äärelle voi asettaa yhden tai useamman tuohuksen ja muistella samalla edesmenneitä läheisiään sanomalla mielessään esim. "saata, Herra, lepoon nukkuneen palvelijasi NN:n sielu". Jos on tilaa, muistelupöydän luona voi samanaikaisesti rukoilla useampikin.

Mihin mahdollisesti ei ole suotavaa sijoittaa jumalanpalvelusten aikana?

Jumalanpalveluksissa voi seistä siellä missä on tilaa ja missä ei aiheuta estettä jumalanpalveluksen kululle. Kirkon keskellä tai ikonostaasin edessä ei tule

seistä silloin kuin siellä on toimintaa.

Kädet, suutelu, ristinmerkki: ehtoollisella, voitellussa, ristin suutelemisessa... ja missä järjestyksessä kirkkokansa toimii?

Ristinmerkki tehdään asettamalla peukalo, etusormi ja keskisormi yhteen sekä taivuttamalla nimetön ja pikkusormi kämmenen sisään. Käsi vietään ensiksi otsalle, sitten rinnalle, sen jälkeen oikealle ja vasemmalle olkapäälle. Lopuksi kumarrus.

Ehtoolliselle mentäessä käsivarret asetetaan ristiin rinnalle, oikea käsi päällimmäiseksi. Vigilia-sa tullessa voiteluun laitetaan kädet kuten siunausta pyydettyä, oikea käsi vasemman kämmenen päälle. Voitelyn jälkeen suudellaan papin kättä.

Ehtoollisen jälkeen ei suudella papin kättä - ei myöskään ikoneita - ennen loppusiunausta. Ristin suutelemisen yhteydessä suudellaan ensin ristiä sekä sitä pitävän papin kättä.

Voiteluun ja ristiä kunnioittamaan menevät ensin palvelukseen osallistumaton papisto, sen jälkeen kirkonisännöitsijä ja sitten muut. Jos joukossa on palveluksessa kirkkoon liitetty, hän osallistuu ehtoolliseen ja ristin suutelemiseen ensimmäisenä. □

Analogi

Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan ortodoksisten seurakuntien yhteinen lehti (per. 2000/2002). Viides vuosikerta, painosmäärä 5 000 kpl.

Päätoimittaja: Kari M. Rantila
Puh. 040 550 6272

Graafikko: Heikki O. Jokinen

Julkaisija: Tampereen, Turun ja Hämeenlinnan ortodoksiset seurakunnat

Toimitus: Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere
Fax (03) 3141 2740

Sähköposti: analogi.toimitus@pp.inet.fi

Tilaaminen ja osoitteenmuutokset:

Tampereen seurakunnan virasto,
Suvantokatu 10 A, 33100 Tampere
Puh. (03) 3141 2700 (ti-pe klo 9-13)

Julkaisuneuvosto:

Kirkkoherra Risto Lintu (pj.), kirkkoherra Markku Aroma (vpj.), kirkkoherra Petri Ratilainen, isä Kai Sahlberg, isä Harri Kahila, Marita Jouhki-Inkinen, Eeva Manni ja Johan Nyman

Tilaushinta 10 euroa/vuosi

Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Ilmoitushinnat (sis. alv):

1/1 sivua 200 €, 1/2 sivua 150 €, 1/4 sivua 80 €, 1/8 sivua 40 €, 1/16 sivua 20 €

Ilmoitukset toimituksen osoitteella.

Tilinumero 800018-291602.

ISSN 1458-9257

Painopaikka: Esa Print, Tampere 2004.

Seuraava numero 2/2004

ilmestyy pe 28.5.

Siheen tuleva aineisto on jätettävä viimeistään ke 4.5.2004.

Ortodoksiset jumalanpalvelukset ja hartaudet

RADIO

Helmikuu

Su 22. 2. sovintosunnuntain ehtoopalvelus klo 18.-18.45, Oulu, Pyhän Kolminaisuuden katedraali

Ke 25.2. Andreas Kreetalaisen katumuskanoni klo 18-19, Joensuu, Johannes Teologin kirkko

Maaliskuu

Su 7.3. liturgia klo11, Espoo, Pyhän Herman Alaskalaisen kirkko

Su 21.3. liturgia klo 11, Rovaniemi, P. Apostoli Andreaxen kirkko

Ke 31.3. ennenpyhitettyjen lahjojen liturgia klo 18-19, Kajaani, Kristuksen kirkastumisen kirkko

Huhtikuu

Su 4.4. palmusunnuntai, liturgia klo 11-12, Jyväskylä, Kristuksen ylösnousemisen kirkko

Pe 9.4. suuren perjantain ehtoopalvelus klo 14-15.00, Joensuu, Pyhän Nikolaoksen kirkko

La-Su 10.-11.4. pääsiäisyön liturgia (TV2), 23.55-03.00, Mikkeli, Arkkienkeli Mikaelin kirkko

Su 11.4. pääsiäisen ehtoopalvelus klo 15.-15.45., Helsinki, Uspenskin katedraali

Su 25.4. liturgia klo 11, Lahti, Pyhän Kolminaisuuden kirkko

Toukokuu

Su 9.5. liturgia klo 11, Kouvola, Pyhän Ristin ylentämisen kirkko

Su 23.5. liturgia klo 11, Kuopio, Pyhän Johannes Teologin ja Karjalan valistajien kirkko

AAMUHARTAUDET (joka kolmas lauantai)

28.2. Rovasti Veikko Purmonen, Helsinki.

20.3. Rovasti Rauno Pietarinen, Ilomantsi.

10.4. Metropolilitta Ambrosius, Helsinki.

13.4. Arkipiispa Leo, Kuopio.

15.4. Arkipiispa Leo, Kuopio.

22.5. Munkki Serafim, Helsinki.

ILTAHARTAUDET (kuukauden kolmas tiistai)

16.3. Arkkimandriitti Sergei, Valamon luostari.

20.4. Rovasti Jarmo Hakkarainen, Joensuu.

18.5. Arkkimandriitti Andreas Larikka, Helsinki.

radiossa ja televisiossa

KUVAMUISTOJA Hämeenlinnasta

Joulun esijuhlassa seurakuntakodilla (21.12.2004) venäläisen lastenkerhon toteuttama joulukuvaelma oli ratkiriemukas. Valkeisina (vas.) Darja Sinkkonen, Leo Veslogusov ja Anja Kaiser.

Tiernapojat esitettiin lyhentämättömänä versiona. Päähenkilöt: (vas.) Knihti - Rainer Hellenurm, Herodes - Samuli Korhonen, Muriaanein kuningas - Väinö Vähäkallio ja Mänkki - Aleksi Korhonen.

Tiernapojien kanssa esiintyivät myös enkelit ja paimen: (vas.) Aura Vähäkallio, Klaudia Honkamäki ja Milja Korhonen sekä Nathan Sundkvist.

Joulujuhla päättyi iloisein tunnelmiin ja joulupukin jakamiin lahjoihin.

Великий пост

Наступает великий пост - святая сорокоступница. Во всех православных церквях готовимся вместе к великому празднику - Светлой Христовой Пасхе. В течение шести недель великого поста, и потом через Страстную седмицу, идем духовным путем воздержания к Воскресению Господа и Бога нашего Иисуса Христа.

А что это такое - пост? Что это значит? Нам всем известно что пост значит в отношении пищи. Мы воздерживаемся от мясных и молочно-яичных продуктов; в монастырях даже рыбу не едят. Во время поста постараемся также избавиться от вредных привычек.

Но великий пост - это еще время для рассмотрения и исправления нашей духовной жизни. Воздержание от всякой пищи имеет смысл перед Богом только если мы одновременно стараемся очистить свою душу. Нам надо осознать что мы забыли Бога, не видим Того, Кто сказал: "Я свет миру". И мы должны понять что жить без этого Света - без Бога - нельзя.

Мы должны себе сказать - по примеру блудного сына: "Встану, пойду к Отцу моему". Первый шаг к Свету, к Отцу и Богу - покаяние. И покаяние - это познание себя, это сознание греха, это суд над собою, это желание от греха освободиться, это раскаяние в нем перед лицом Божиим в присутствии священнослужителя, это вражда ко греху. По-этому святая православная Церковь приглашает каждого ее верного чада на исповедь во время поста.

Но раскаяние еще не все. Мы должны и стараться заполнить внутреннюю нашу пустоту чем-то. Или точнее - кем-то. Ведь только один Источник нашей жизни сможет утолить духовную нашу жажду. Сам Господь на каждой божественной Литургии нам говорить: "Приимите, ядите, сие есть Тело мое" - и: "Пийте от нея вси, сия есть кровь моя." Принимая Самого Христа, мы становимся одной плотью и кровью с Ним. Спаситель хочет соединиться с нами самым тесным союзом, и хочет нам дать Свою любовь и вечную жизнь.

Молитва преподобного Ефрема Сирина, которую часто читаем во время поста, включает в себе весь смысл великого поста: Господи и Владыко живота моего, дух праздности, уныния, любоначалия и празднословия не даждь ми. Дух же целомудрия, смиренномудрия, терпения и любви, даруй ми рабу твоему. Ей Господи Царю, даруй ми зрети моя прегрешения, и не осуждати брата моего, яко благословен еси во веки веков. Аминь.

Священник гельсингфорсской Свято-Троицкой церкви Алексей Шеберг